

EU: ROMERRIGET OPDATERET?

– Bidrag til antroposofiske studier

del 1 af 2

af Magnus Falko, november 2014, med opdateringer juni 2015

<http://falko.nu/rs-rom1.html> :

EU: ROMERRIGET OPDATERET?

– Bidrag til antroposofiske studier

del 1 af 2

Foto: Rådet for Den Europæiske Union

Dette er ikke en almindelig artikel, men er et bidrag til læserens egne studier eller almen menneskelig opmærksomhed. Skribenten synes selv, at tema og længde egner sig bedst til at læses udprintet, som en bog, og ikke på en skærm. Notehenvisninger samt indføjede bemærkninger, typisk i oversættelser, er i [].

Studiebidraget er dedikeret til Jens Thorning Hansen (29.9.1949 – 12.12.2014)

Af Magnus Falko. Udgivet 22. november 2014, opdateret 28. juni 2015 – blandt andet med tilføjelse af titler på delkapitler (adskilles af en stjerne: *)

”GA” står for *Gesamtausgabe*, altså udgave/nummer i samlingen af Steiners værker. Det efterfølgende tal er det nummer, som værket specifikt har heri. Studiebidraget vil snart kunne findes forkortet i én del på falko.nu/obs/rom.html – i den får man blot ikke de antroposofiske dele med. Mange af de omtalte Steiner-værker kan købes i hæfte- eller bogform hos www.audoniconsbogsalg.dk (tlf. 86 52 11 17).

(Del 2: <http://falko.nu/rs-rom2.html>)

Rudolf Steiner betonedede i bøger og talrige foredrag vigtigheden af det enkelte menneskes betydning for fællesskabet og betydningen af fællesskabets kvalitet for den enkelte. Både på Steiners tid og i dag risikerer vi at lulle os ind i falske former for fællesskab og frihed, som før eller siden vil skabe ufred. Studiebidraget her handler om de romersk-katolske træk ved den Europæiske Union og deres betydning i denne sammenhæng. Studiebidraget bringer udtalelser af blandt andre Rudolf Steiner, deriblandt citater, der indikerer, at han forudså EU, hvis ikke i den præcise udformning, EU fik og stadig udvikler, så i det mindste i EU's romersk-katolske væsensprincipper. Budskabet er ikke, at alt, hvad der vedtages i EU-regi, er 'noget skidt', eller at de hensigter, der beskrives, deles af alle EU-tilhængere og alle katolikker. Studiebidragets sidste kapitel vil se konstruktivt fremad – ikke i en enkelt, færdigpakket samfundsmodel, men i form af overordnede tanker.

Kapitler og delkapitler her i del 1:

1: Symboler, møder og ceremonier

- 1.1: Cæsar æret: Romas ring forsøges sluttet rundt om EU
- 1.2: Nationalstat kontra 'forenet Europa' kontra tregrening
- 1.3: Imperium Romanum – fra Augustus til Prodi og Barroso
- 1.4: Den Europæiske Union i Charlemagnes ånd: Karlsprisen
- 1.5: Pan European Union i det Hellige Romerriges kontorer

2: Åndshistoriske forudsætninger

- 2.1: Pavens suggestion og primitiviteten i Charlemagnes hof
- 2.2: Steiner belyser imperialismens tre faser til og med i dag
- 2.3: Romerimperiet vil altid stå i kamp med kristendommen
- 2.4: Form og indhold, mildhed til mørket – samt "det gode"
- 2.5: Om Ahriman og Lucifer, jeget og Solovievs 'Antikrist'

3: Steiner om nye Romerrige-planer

- 3.1: Tysk-romerske Rige II søger at udrydde antroposofien
- 3.2: "En ægte orden", Hallstein og tysk, katolsk bolsjevisme
- 3.3: Kommunisme – jesuitisme – amerikanisme – frimureri
- 3.4: Om Boardmans analyser, åndelige nøgleår og året 1957
- 3.5: Frihed, lighed, broderskab, Prokofieff, Borgman Hansen
- 3.6: En fodnote: lidt om det politiske spektrums syn på EU
- 3.7: Åndeliggjort socialisme. Paven imod antroposoftekster
- 3.8: Steiner om tregrening mellem (blot) tre europæiske lande

4: Institution eller menneske

- 4.1: Gamle og faste strukturer kontra etisk individualisme
- 4.2: 'Vi' bør defineres: fra gruppeinerti til gruppegoisme

- 4.3: Kristi sande hemmelighed sløret og dogmer indført
- 4.4: Autoriteten i dig og næsten. Hohlenberg. Kristi Rige
- 4.5: Monnets og Joseph de Maistres mistro til individet

Kapitler i del 2:

5: Nationalitet med og uden EU

6: Eksempler fra praksis

7: Mere om de andre forvaltere i EU

8: Noget om andre veje at gå

Kapitel 1: Symboler, møder og ceremonier

*

1.1: Cæsar æret: Romas ring forsøges sluttet rundt om EU

Fotoet foroven er fra EU-Rådets hjemmeside.[1] Det blev taget 29. oktober 2004, hvor underskrivningsceremonien for EU's forfatningstraktat fandt sted. Ceremonien var designet af en filminstruktør og foregik i Sala degli Orazi et Curiazi i de Kapitolske Museer, Italiens hovedstad Rom. Det var samme sal som den, hvor de seks oprindelige EF-lande den 25. marts 1957 underskrev Romtraktaterne om Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØF) og Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom). Talerne ved forfatningstraktatens ceremoni blev holdt i Julius Cæsar-salen ("Room Giulio Cesare"; se det store foto herunder).[2] Historiens ring forsøges sluttet. Over de 72 mænd og fire kvinder knejser en blå og gyldengul triumfbue eller æresport, tilsyneladende formet som omega (symboltegn for afslutning), med den latinske inskription 'Europaeae Rei Publicae Status'. Det betyder: Den Europæiske Stats Forfatning. Ja, stats i ental.

Fra ceremonitalerne i Julius Cæsar-salen.

Foto: Rådet for Den Europæiske Union

En hjemmeside, jeg så i 2005, mente, at 'Europaeae Rei Publicae Status' også kan oversættes som 'De Europæiske Staters', men dette samt hjemmesidens grammatiske argumenter forelagde jeg for professor Karsten Friis-Jensen, leder af Københavns Universitets Afdeling for Græsk og Latin. Han kaldte påstanden "noget sludder – havde flertal været meningen, var det skrevet på en helt anden måde". Jeg spurgte Folketingets EU-oplysning (EUO), om de kunne finde ud af, hvem der forfattede triumfbuens ordlyd. Som Friis-Jensen sagde til mig: Den kunne jo være en skrivfejl. I foråret 2008 havde jeg igen en e-mail-korrespondance med Friis-Jensen og andre, som man ved eventuel interesse kan læse ved at **klikke på hver af disse fire filer:**

godmail.dk/surgeweb#

Fr: Karsten Friis-Jensen <kfj@num.ku.dk>
Emne: SV: Angående "Europaeae Rei Publicae Status"...
Til: Magnus
Dato: Fredag, 04/04/2008 16:41:50
Vis: [Ren tekst](#) [Tekst](#) [Html](#)

Kære Magnus Falko! Nej, efter al sandsynlighed betyder "status" i dette tilfælde "forfatning". Det er "Europaeae rei publicae", der ordret betyder "den europæiske offentlige ting" (i ejefald), som går på unionen og som til nød kan vrides til at betyde noget i retning af "stat". Med venlig hilsen Karsten Friis-Jensen

-----Oprindelig meddelelse-----
Fr: Magnus
Sendt: 3. april 2008 12:10
Til: Karsten Friis-Jensen
Emne: RE: SV: Angående "Europaeae Rei Publicae Status"...

Kære Karsten Friis-Jensen.

Mange tak for dit udmærkede svar her. Din nuancering i 2005 bestod i, at du anbefalede mig at kontakte italienerne for at spørge dem, hvad de selv mente, at ordlyden betyder, idet de jo kan have lavet en regulær fejl. Det ville være den videnskabeligt rimelige måde at gøre det på, så man ikke bare konkluderer skråsikkert selv. Jeg har som sagt kontakttet dem, også med Folketingets EU-Oplysning som mellemled, men hidtil uden svar.

Skal jeg tolke dig sådan, at også du mener, at jeg i en eventuel artikel om triumfbuen bør indføje, jvf. Gjørups bidrag, at: "ordet 'Status' kan dog muligvis lige såvel betyde 'Samfund' som 'Stat'?"

Følgende rager ud over dit faglige felt, men hvorom alting er, så står det politiske spørgsmål jo tilbage (ud over det mere filosofiske spørgsmål om hvorvidt s♦♦ mange lande overhovedet kan udgøre eet 'Samfund'): *Hvis EU vitterlig er en sammenslutning af selvstændige stater, hvad skulle vi så med en fælles forfatning?*

- Tak igen og venlig hilsen;

Magnus Falko

-----Oprindelig mail-----
Fr: Karsten Friis-Jensen
Dato: 2. april 2008 14:08:53
Til: Magnus
Emne: SV: Angående "Europaeae Rei Publicae Status"...

Kære Magnus Falko! Ivar Gjørups redegørelse ser vældig fornuftig ud, og er så vidt jeg kan se ikke i modstrid med det jeg sagde, som vist var noget mere nuanceret end dit ultrakorte referat. Et af de springende punkter er ordet status, og hvad man lægger i det. Ivar bruger en strikte klassisk fortolkning, og hvis EU-folkene også gjorde det, så betyder det ikke stat. Hvis EU-folkene derimod tager sig den frihed selv at tolke noget nutidigt ind i de klassiske ord, er situationen mere usikker. Men jeg kan ikke forestille mig at nogen vil hævde, at status er flertal ? det er ikke rimeligt i sammenhængen. Med venlig hilsen Karsten Friis-Jensen

-----Oprindelig meddelelse-----
Fr: Magnus
Sendt: 1. april 2008 18:38
Til: Karsten Friis-Jensen
Emne: Angående "Europaeae Rei Publicae Status"...

Kære Karsten Friis-Jensen.

Du og jeg talte i telefon sammen i 2005 om inskriptionen på triumfbuen, der prydede fællesfotoet i forbindelse med underskrivningsceremonien for

Sendt: 1. april 2008 18:38
 Til: Karsten Friis-Jensen
 Emne: Angående "Europaeae Rei Publicae Status" ...
 Kære Karsten Friis-Jensen.

Du og jeg talte i telefon sammen i 2005 om inskriptionen på triumfbuen, der prydede fællesfotoet i forbindelse med underskrivningsceremonien for EU-forfatningen i oktober 2004.

Triumfbuen ses her i Ministerrådets fotogalleri:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsRoom/galleryViewer.ASP?command=VIEW&MAX=72&RID=130&LANG=9&rubrique=825&dateEvent=29/10/2004&cmsid=433 (foto nr. 76 og 77).

Over for blandt andre undertegnede har du fastslået, at inskriptionens ordlyd 'Europaeae Rei Publicae Status' betyder 'Den Europæiske Stats Forfatning' (altså 'stats' i ental, hvilket er opsigtsvækkende, da EU-tilhængere jo altid fremhæver, at EU er et samarbejde - en klub - mellem selvstændige stater).

Jeg præsenterede dig i 2005 for en påstand, der var at finde på en fransksproget hjemmeside, som gik på, at ordlyden lige såvel kan oversættes som 'stater'. Jeg forelagde dig også hjemmesidens grammatikmæssige argumentation for påstanden, men du afviste den og sagde, at det var "noget sludder" - havde flertal været meningen, havde det været skrevet på en helt anden måde".

Du anbefalede mig at spørge arrangørerne af ceremonien, hvad de selv mener, at ordlyden betyder, for de kan jo have lavet en regulær fejl. Det er ganske vist lidt sandsynligt, at netop italienerne ikke skulle kunne mestre latin, og så til så vigtig en begivenhed, men som Holmes sagde til Watson: "Det er dumt at forveksle det usandsynlige med det umulige." Jeg kontaktede derfor italienerne, men fik aldrig svar. Fra 12. november og til d.d. har jeg med Folketingets EU-Oplysning (EUO) forsøgt igen, stadig uden held. EUO oplyser mig sågar, at den italienske ambassades sekretariat i København påstår over for dem, at ordlyden blot betyder 'Europæisk Union'. - Ret vildt, nå man vel nok sige.

Nu har jeg så via en fredsforsker, Tom Vilmer Paamand, fået nedenstående uformelle udtalelse fra Ivar Gjørup, cand.mag. (1977) i klassisk filologi fra Aarhus Universitet, om triumfbuens ordlyd. Gjørup har selv for år tilbage udgivet et par skolebøger i latin.

Jeg vil hermed venligst spørge dig - til når du finder tid - hvad din kommentar er til Gjørups ditto?

Tusind tak på forhånd og venlige vårhilsener;

Magnus Falko, København, tlf. 38 11 62 50.

-----Oprindelig mail-----

Fra: Magnus Falko
 Dato: 28. marts 2008 17:52:55
 Til: Tom
 Emne: RE: Re: Mail 1 af 2: Om EU & USA...

Kære Tom.

Tusind tak for svaret. Hvad angår Gjørups interessante synspunkter/oplysninger så vil jeg forelægge dem for professor Karsten Friis-Jensen. Det er spændende...

Tusind tak for svaret. Hvad angår Gjørups interessante synspunkter/oplysninger så vil jeg forelægge dem for professor Karsten Friis-Jensen. Det er spændende...

Selve dit afsnit "En hurtig kommentar - i din latinske analyse fokuserer du på "flertal", hvor det korrekte er at "stat" er problemordet - hvor efter konspirationen dør stille ud. Desværre!" forstår jeg ikke lige, idet EU-tilhængere jo altid påstår, at EU er en klub af selvstændige stater, så når der pludselig - ifølge Friis-Jensen - på triumfbuen står "stats" i ental, så er dette da en klar og problematisk modsætning. Men jeg misforstår dig måske, gode Tom? Kan du med egne ord præcisere, hvorfor "konspirationen" dør stille ud?"

- Tak igen og mange venlige hilsener;

Magnus Falko

-----Oprindelig mail-----

Fra: Tom Vilmer Paamand
 Dato: 28. marts 2008 15:18:28
 Til: Magnus
 Emne: Re: Mail 1 af 2: Om EU & USA...

Kære dig

En hurtig kommentar - i din latinske analyse fokuserer du på "flertal", hvor det korrekte er at "stat" er problemordet - hvor efter konspirationen dør stille ud. Desværre!

Lad Ivar Gjørup forklare det:

For nylig sendte en EGOLAND-læser mig det samme billede - tillad mig at videregende dig mit svar til ham, det rummer lidt af svaret på dit spørgsmål.

CITAT:

"Det er et utroligt billede! Tak for din hilsen lad mig føje til, at STATUS i den politiske historie først er Augustus' udtryk, denne magtspiller af helt usædvanligt format, han var en opløben, spinkel gymnasieelev, atten år gammel, da han i Vestgrækenland modtog nyheden om, at hans mors bror var slået ihjel og han selv indsat som arving til både navnet og formuen og netværket.

De næste seks årtier manøvrerer han Octavius, Cæsar, Augustus - med en blanding af dygtighed, held og hensynsløshed, som historien ikke kender andre tilfælde af, jeg gør ihvertfald ikke. Da han dør i det år, vi nu kalder 14 e.Kr., er Romerriget forvandlet, ingen husker længere, hvad der var, før denne søn af en bankmand kom til. NOVUS STATUS kaldte han sin indretning af Imperiet, og hans håb som gammel mand var, at denne Nyordning ville overleve ham med mange århundreder.

Og sådan gik det. Ronald Syme udgav The Roman Revolution i 1939 af alle år, det er en klassiker i historieskrivningen. Vi skal regne denne revolution sammen med de andre, vi tænker på i den vestlige verdens politiske udvikling, den amerikanske, den franske og den russiske. I bogen ODEN sjettes sans' har jeg skrevet et syret kapitel om denne omtolkning af Magten, den er på udsalg og kapitlet er Kapitel 16. Magten blev system, systemet bestod uafhængigt af magthaverne det er NOVUS (EUROPAEAE REI PUBLICAE) STATUS

Men nu vil jeg ikke plage dig mere - skønt det billede bliver hængende i mit hoved." SLUT PÅ CITAT.

Men nu vil jeg ikke plage dig mere - skønt det billede bliver hængende i mit hoved." SLUT PÅ CITAT.

Derudover skal du være opmærksom på følgende: EUOPAEAE er hankøn og tillægsord, det betyder 'europæisk' og lægger sig til REI PUBLICAE, der er det gamle hæderkronede ord for 'Staten', det ord, som på alle senere europæiske sprog bliver til 'republik' med vekslende stavemåder og udtaler. Forfatningshistorisk står 'republik' over for 'eneherredømme' eller 'monarki', det er den historiske modsætning mellem den nedarvede romerske adelsrepublik og Augustus' nyordning - hans NOVUS STATUS - der foranlediger denne betydningsudvikling.

Augustus selv kaldte dog stadig sin indretning RES PUBLICA, ordet betegner jo oprindeligt blot 'det offentlige område' til forskel fra RES PRIVATA, som var den enkelte familiefaders ejendom og virksomhed. Derhjemme forvaldede det enkelte slægtsoverhoved sin og slægtens RES PRIVATA, men når de store adelshuses PATRES, 'fædrene', mødtes på Roms torv, FORUM ROMANUM, for at drøfte samfundets fælles anliggender, var det altså RES PUBLICA, de skulle enes om.

RES betyder 'sag, ting, genstand, emne' og udvikler en række sammenhængsbestemte videre betydninger, ejendom, virksomhed, virkefelt' osv.

PUBLICA kender vi fra ordet 'publikum' på dansk og fra 'publicere', egentlig kommer det af POPULUS og stavedes oprindeligt POPLICA, altså 'folkelig' eller 'vedr. folket'. Hvad sproglig betydning angår, kan man således sagtens have en RES PUBLICA samt en konge, en kejser eller anden slags enehersker. Men traditionen bestemte det altså anderledes: Det romerske 'kejserdømme' afløste 'republikken', skriver historikerne - 'kejser' er vores ord for det, deres titel var egentlig blot navnet på den første enehersker, CAESAR - og vi ser i de følgende århundreder mange fornemme romere, som længes tilbage til 'republikken', dengang da der var kamp om valgembederne.

På billedet ser vi nu to tusinde år senere en forsamling, der fejrer underskrivelsen af en ny STATUS - "samfundsindretning" eller 'forfatning' - for den europæiske republik". Du har ret i, at STATUS som form godt kan være flertal, men det giver ingen mening her. Derimod kan EUOPAEAE med sikkerhed kun høre sammen med REI PUBLICAE, og nu vil vi være venlige og oversætte dette udtryk med 'det europæiske samfund'.

EUOPAEAE REI PUBLICAE STATUS bliver således til 'Det Europæiske Samfunds Forfatning'.

STATUS bør ikke forstås som 'stat'. EUOPAEAE kan ikke på nogen måde høre sammen med STATUS, som er hankøn.

Med venlig hilsen,
Ivar Gjørup

Med Europe Direct som mellemlid fandt EUO frem til, at Italiens regering koordinerede ceremonien, men da jeg i 2005 spurgte regeringen om, hvad de selv mener, at ordlyden siger, fik jeg aldrig svar. Jeg kontaktede den italienske repræsentation i Bruxelles, men intet svar kom. Efter en del måneder forsøgte jeg igen, med flere rykkere, med EUO's bistand. Her i 2014 har jeg endnu ikke fået svar. Den italienske ambassades sekretariat i København sagde endda til EUO, at ordlyden betyder 'Europæisk Union'. Dette kan kun skyldes løgn og manipulation eller høj grad af travlhed eller ringe syns- eller sprogevner.

rpue@rpue.it

Reference nummer: 2587856/24-C

Kære Magnus Falko,

Tak for din henvendelse. Som svar på din forespørgsel vil vi gerne gøre opmærksom på, at Rådet har informeret os om at de den 25. juli 2005 svarede på din forespørgsel. De svarede følgende:

" Vi har læst din e-mail af 29/06/2005 omhyggeligt. Desværre var Rådets generalsekretariat ikke ansvarlig for ceremonien for underskrivelsen af EU's forfatningstraktat d. 29/10 2004. Den ansvarlige er den italienske regering, som arrangerede begivenheden. Du bedes derfor kontakte den Italienske repræsentation i Bruxelles, for at få svar på dine spørgsmål:

E-mail: rpue@rpue.it
Telefon: 0032-22200411
Web-adresse: http://www.italiaue.it/Index_eng.asp

Underskrevet af

Pilar Roza
Rådets generalsekretariat
Information til offentligheden"

Vi håber, at ovenstående kan hjælpe dig videre.

Med venlig hilsen

EUROPE DIRECT

Vil du gerne holdes orienteret om EU nyt?
Du kan abonnere på den Europæiske Kommissions gratis nyhedsbrev på:
http://europa.eu.int/newsletter/index_en.htm

Hvis nogle af bogstaverne i denne e-mail ikke er vist korrekt i din web browser højreklik på teksten og vælg "Kodning => Unicode (UTF-8)". Hvis bogstaverne stadig ikke fremvises korrekt kontakt venligst EUROPE DIRECT.

En historiker, som en bekendt til mig fik fat i, mente, at ordlyden ikke kun kan betyde Stat(s), men også det lidt diffuse 'samfund' eller en art 'offentlig ting'. Andre mener, at ordlyden godt kan betyde Staters, ikke kun Stats. I samtlige tilfælde står spørgsmålet tilbage:

Hvis EU er en forsamling af selvstændige stater, sådan som det oftest anføres af EU-tilhængere i den offentlige debat, hvad skulle vi så med en fælles forfatning – der siden med få ændringer blev til Lissabontraktaten –?

*

1.2: Nationalstat kontra 'forenet Europa' kontra tregrening

Rudolf Steiner kritiserede ofte og ihærdigt **nationalstatsformen**, fordi den ensidigt knytter sig til menneskers blodstilknytning plus måske nogle minoriteter, der kan være *heldige* at få rimelige leveforhold. Menneskehedens åndelige fælleshed skubbes dermed ud i periferiens glemsel, og en materialistisk samfundsopbygning får teten. Samtidig kritiserede Steiner **enhedsstater**, altså kort fortalt de statsapparater, der blander sig bestemmende i nærmest alle samfundssektorer. Talrige stater i dag, heriblandt Danmark, er både national- og enhedsstater. Det bør nævnes, at der trods alt er forskelle på, hvor ensporet nationsrettet nationalstater er. Vi ser jo i disse år stadigt mere multietniske samfund rundt om. Der er ligeledes forskelle på, hvor bredt og dybt statsapparaterne i enhedsstater dominerer i de respektive lande. Dette er dog mest gradforskelle og sikrer ikke mod (yderligere) misbrug i fremtiden. Steiners tanker om 'social tregrening' [3] er et bud på en anden vej end disse to statsbegreber. (Denne hidtil rådende oversættelse af det tyske 'Dreigliederung' er upræcis, vil jeg indskyde. 'Treleddet' eller 'trefoldig' samfundsorganisme nærmer sig bedre).

Jeg afviser ikke, at en form for 'forenet Europa' eller 'forenede europæiske region(er)' kunne være noget sundt. For det første må man imidlertid spørge sig selv: Hvorfor det fokus på lige netop et forenet *Europa*? Fællesskab behøver vi alle. Hvad er argumenterne for at placere dette basale menneskelige behov på netop den hylde, der hedder *Europa*? Det må man gøre sig klart, hvorfor man mener, hvis man mener det. For det andet må man spørge, hvad der kan menes med ordet 'forenet'. Det er et temmelig abstrakt ord, måske for mange mest en følelse, og ordet kan fortolkes på talrige måder. De indre billeder, ordet afføder, vil variere. Uanset hvad der menes, må der – hvis følelsen skal give praktisk mening – nogle sjælelig-åndelige forudsætninger til, for at der kan komme en sund væsensart ud af det hele. Tregrening vil skulle være et ydre udtryk for dette. Kapitel 8 vender tilbage til spørgsmålet. Indtil da vil studiebidraget komme ind på de væsenskvaliteter og -kræfter, der præger EU, som det er blevet og i visse kredse hele tiden har været tiltænkt at blive.

*

1.3: Fra Kejser Augustus til Prodi og Barroso

Det er historiens ironi eller bevidst udnyttelse, at ordet Status første gang bruges i politisk sammenhæng af Kejser Augustus. Hans 'Novus Status' (\approx Nyordning) markerer Roms overgang fra parlamentarisk styret republik til kejserdømme. Det overrasker ikke mig, at trebindsværket 'Imperium Romanum – Realitet, idé, ideal' [4] slutter med Jørgen Grønnegård Christensens bidrag, kapitlet 'Europas pragmatiske fællesskab' om EF og EU. Den daværende formand for EU-Kommissionen, Romano Prodi, udtrykte sagens sammenhæng sådan i en tale til EU-Parlamentet i efteråret 1999: "For første gang siden Romerrigetets fald har vi muligheden for at forene Europa" for halvandet år senere at proklamere at nu skal EU konstruere en flyvefærdig politisk union med

en verdensmagts diplomatiske og militære rækkevidde, der er i stand til at bede sine borgere om, hvad de ”sammen er villige til at dø for.”[5] Den nu afgående kommissionsformand José M.D. Barroso sagde 10. juli 2007 på et pressemøde om EU’s reformtraktat, som endte med at hedde Lissabontraktaten, at han ser EU som et slags imperium – ganske vist et ”non-imperial empire”, uddybede han blandt andet.[6]

Daværende formand/præsident for EU-Kommissionen, Romano Prodi, holder sin ceremoniale under statuen af Julius Cæsar. Foto: Rådet for Den Europæiske Union

Den dengang kommende formand/præsident for EU-Kommissionen, Jose Manuel Barroso, taler under triumfbuen/æresporten. Foto: Rådet for Den Europæiske Union

*

1.4: Den Europæiske Union i Charlemagnes ånd: Karlsprisen

Hvert år uddeles en pris, der kaldes *Charlemagne-prisen*[7] eller på dansk *Karlsprisen*, til en person, der i særlig grad har bidraget til Europas ”enhed”. Charlemagne (742-814) – på dansk Karl den Store, på engelsk Charles the Great – var det frankiske imperiums kejser og

grundlæggeren af, hvad der blev en af Romerrigets ”inkarnationer”, nemlig *Det Hellige Romerske Rige (eller Imperium)*, ofte betitlet med tilføjelsen ‘*af Den Tyske Nation*’. Mere enkelt kaldes det også slet og ret for *det Tysk-Romerske Rige*. Hvad der i betegnelsen adskiller dette rige fra det gamle romerrige, er i sin essens, at ordet ‘Hellige’ aldrig bruges om det gamle romerrige. Derimod har de to ”inkarnationer” af riget talrige fællestræk.

Uddelingsceremonien for Charlemagneprisen finder sted i den tyske by Aachen, og den første modtager var den franskfødte greve Richard Nikolaus Coudenhove-Kalergi i 1950. Coudenhove-Kalergi var manden bag ideen om et ‘Pan-Europa’. Senere modtagere er blandt andre Henry Kissinger, Jean Monnet, Jens Otto Krag, Bill Clinton, Jacques Delors, Javier Solana og Angela Merkel. I 2004 modtog pave Johannes Paul II en ekstraordinær Charlemagne-pris, hvad der selvfølgelig ikke er usignifant for studiebidraget her. I almindelighed uddeles Charlemagne-prisen på Kristi Himmelfartsdag. Siden april 2008 har der også været en Charlemagne Youth Prize.

Jonathan Levy, advokat og PhD i politisk videnskab, skrev i 2006 doktorafhandlingen ‘The Intermarium: Wilson, Madison & East Central Federalism’.[8] Levy er en af mange forskere, der efter undertegnede opfattelse ser mange sagslementer på en isoleret set rigtig og begavet måde, men som samtidig overser nogle af de vigtigste og afgørende elementer, primært fordi de ikke har den åndelige dimension med. Foruden at levere en analyse af EU’s tilblivelse og udvikling op til i dag – det er betragtninger, der overvejende må kaldes positivt indstillede over for EU – bringer Levy den tese, at en anden form for organisation end EU, nemlig det såkaldte *Intermarium*, vil være en bedre vej frem for Østeuropa. Det er en tese, som dette studiebidrag af pladsmæssige prioriteringer ikke vil gå ind på, blot skal det med her, at formålet med Intermarium-ideen ifølge nogle iagttagere er at etablere en ny og antisemitisk gentagelse af det Hellige Romerske Imperium. Den opfattelse referer Levy selv på side 177 og kommenterer den kritisk.

(‘Wilson’ i afhandlingens titel var den amerikanske præsident Woodrow Wilson, der blev talsmand for idéen om *nationalstaternes udbredelse*. Dette forhold samt Wilsons smukt klingende, men virkelighedstomme retorik kaldte Steiner for *wilsonisme*. Det folkesjælelige er givet os fra den åndelige verden, men eftersom vi alle hver især, ifølge antroposofien, inkarnerer ned i først den ene folkesjæl, så en anden, så en tredje og så videre, så er vi i vores åndelige kerne altid mere end kun den livsaktuelle folkesjæl. Tror man ikke på reinkarnation, kan man i det mindste spørge sig selv: Når jeg engang er død, er jeg så ikke menneske-ånd, mere end jeg er dansker-ånd, italiener-ånd, iraner-ånd, sioux-ånd, pakistaner-ånd ...? Dernæst kan man oparbejde den tanke, at vi i efterlivet ikke alene står i et fortsat åndeligt *fællesskab* med hinanden, men også dér har et fælles *ansvar* for hinanden. Derved mindskes risikoen for den egoisme, som mange religiøse besidder: at man i livet vil være et godt menneske ud fra den drift, at man ønsker et godt efterliv *for sig selv*. Reinkarnation er forbundet med karma, og modsat hvad mange tror, er karma ikke blot en individuel boomerangeffekt. Den enkeltes karma er forbundet til fællesskabets med et utal af tråde).

*

1.5: Pan European Union i det Hellige Romerriges kontorer

Levy fremfører noget måske lidt akademisk i det følgende citat – det bringer os dog straks tilbage til sagen. Levy forklarer, at både *funktionalisme* og *institutionalisme* lægger vægt på overnationale organer, og at:

”forskellen er, at funktionalistiske institutioner rummer løftet om hen ad vejen at afløse nationalstaten helt. Modsat føderalismen, som søger en demokratisk politisk løsning, regulerer funktionalismen de sektorer i de internationale aktiviteter, som relaterer til sociale, økonomiske,

tekniske og humanitære områder. Funktionalisme trives på lukkede møder blandt elitære teknokrater, hvorimod føderalisme søger at forvalte staten gennem vælgerbefolkningen eller ad politiske veje. Funktionalismeteorien, anvendt på europæisk integration, påkræver en gradvis, næsten umærkelig nedbrydning af national suveræniteten gennem vekselvirkningerne i de politiske eliter, organisationer og 'spillover' fra en sektor til en anden. Føderalisme søger hurtigere metoder til forandring, nemlig valgurnen eller regeringsførelse."

I det omfang undertegnede er enig i denne beskrivelse, vil jeg kalde det et bevist faktum, at EU-integrationen foregår ved en kombination af begge ismer. At der gennem årene har været valgløfter og/eller folkeafstemninger om nogle af EU-traktaterne samt euroen, er velkendt. Mindre kendt, i det mindste på et konkret plan, er de skjulte og altså funktionalistiske processer, der leder til det, som EU-borgerne en sjælden gang imellem får lov at stemme om. Noterne bringer nogle få eksempler på de skjulte processer.[9]

Jonathan Levy når nu til det romersk-katolske:

"Europas Forenede Stater og lignende systemer, såsom Paneuropa, involverer en politisk model over Europa som eksempel på ren føderalisme, ikke institutionalisme. Det resultat, føderalister håber på, er ikke samarbejde i og for sig, men skabelsen af en megastat med en paneuropæisk identitet. Debatten efter Anden Verdenskrig blev formet som et spørgsmål om føderalisme kontra funktionalisme. For føderalister som grev Richard Coudenhove-Kalergi og post-Anden Verdenskrigs-organisationen the European Parliamentary Union (EPU) var målet ikke økonomisk og politisk samarbejde, men i stedet oprettelsen af en suveræn superstat i traditionel tråd med Rom, det Hellige Romerske Imperium og Napoleons Europa. Funktionalister såsom Monnet var på den anden side inkrementalister [inkrement: tilvækst, forøgelse, som vokser efterhånden], hvis endelige mål mere var en udviskning og sammenblanding af suveræniteten snarere end dens bratte udskiftning med en helt ny størrelse [Levy: a totally new entity]."

Coudenhove-Kalergi var ifølge Levy af en familie, der var *"en usandsynlig kombination af græsk og belgisk adelstand, som i over ti århundreder tjente Venedigs og Østrigs herskere som betroede funktionærer. Forfædrene inkluderede korstogsgrever fra det Hellige Romerske Imperium og den venetianske guvernør i Kreta."*

Coudenhove-Kalergi *"skød skylden for Første Verdenskrig på Tyskland og Rusland og deres rivaliserende drift efter at dominere Østrig-Ungarn og det østlige Centraleuropa. (...)* Coudenhove-Kalergi var ikke bare endnu en utopisk drømmer, han havde venner i høje positioner. Den østrigske regering tog ham ganske alvorligt og gav ham kontorplads, der for nylig var blevet ledigt. Pan-Europas postadresse blev ved et lykketræf Imperial Palace, Wien, det tidligere Hellige Romerske Imperiums sæde. Hovedkvarteret for PEU [Pan European Union] forblev i Imperial-paladset indtil den tyske invasion af Østrig, hvor kontorerne blev inddraget til brug for Seyss-Inquart, Østrigs nazistiske kansler."

Der er bestemt forskelle på EU og de Paneuropa-planer, som Coudenhove-Kalergi begyndte at udvikle i 1919, men som Levy påpeger: *"I sin essens havde Paneuropa meget til fælles med EU og endnu mere med visse variationer af det One Europe, der var ved at udvikle sig. Coudenhove-Kalergis kendetegnende læggen vægt på kristendom, der i første omgang synes forældet, finder stadig resonans i synspunkterne hos et svindende men stadig signifikant antal europæere. Paneuropa-Unionens flag, som er et rødt, kristent kors foran "visdommens sol" omgivet af 12 stjerner, der symboliserer europæiske institutioner, er temmelig lig EU's og Europarådets flag."* – Nærmere fortalt er flagets stjernesymbol hentet i den katolske kirkes symbolik, da det er kirkens symbol for Jomfru Maria.

Her ses henholdsvis Paneuropa-flaget og Europarådets/EU's flag:

På side 43 beskriver Levy, at:

”i 1925 var regeringerne i både Frankrig og Tyskland ved at være lune på idéen om et Paneuropa. Coudenhove-Kalergi udvidede sin private, diplomatiske indsats til Italien, hvor han blev modtaget af Pave Pius XI og den tidligere italienske udenrigsminister Carlo Sforza. I Geneve mødtes Coudenhove-Kalergi med og blev afvist af sekretæren for Folkeforbundet [på engelsk: the League of Nations], Sir Edmund Drummond, der advarede greven: ”Gå venligst ikke for hurtigt frem!” På den anden side støttede den Internationale Arbejderorganisation (ILO) i Geneve og dens præsident, Albert Thomas, varmt Paneuropa-planen. Økonomisk støttet af Warburg’ernes formue blev Coudenhove-Kalergi og hans Paneuropa-bevægelse i 1925 importeret til de Forenede Stater. I de Forenede Stater proklamerede Coudenhove-Kalergi: ”Paneuropa er den logiske konsekvens af det eksempel, der blev sat af Amerikas Forenede Stater for 150 år siden og af den Paneuropæiske Union for 30 år siden.” Coudenhove-Kalergi og paneuropa blev godt modtaget i de Forenede Stater.”

Den franske statsmand Aristide Briand var i 1927 ærespræsident for PEU. Det blev nu Briands opgave at stå for de videre hovedinitiativer, og Coudenhove-Kalergi skulle fungere som propagandachef. Forløbet stødte på alvorlige vanskeligheder, som Levy beskriver, og Briand udarbejdede derfor en ny plan. Coudenhove-Kalergi fandt den nye plan frygteligt udvandede og alt for lidt føderal. Han var dybt skuffet. Levy skriver: *”Modstand mod selv den mest beskedne Briand-plan begyndte straks at vise sig. Ungarerne nægtede at diskutere Paneuropa med Coudenhove-Kalergi. Mussolini fordømte planen som værende ”fransk fifleri”. Vatikanet, på den anden side, støttede idéen og noterede sig: ”Et delt Europa gav os Verdenskrigen. Et føderaliseret Europa med Guds velsignelse kan nok give [Levy: might give] os verdensfred.””*

Vi springer et halvt århundrede frem:

I september 1978 fandt et betydningsfuldt møde sted i Aachen mellem den tyske kansler Helmut Schmidt og den franske præsident Valéry Giscard d’Estaing. Mødet omhandlede planerne om EMS’en (European Monetary System), som var et af trinene på vejen mod en fælleseuropæisk valuta. Ved dette møde blev Charlemagne og det Hellige Romerske Imperium igen benyttet ceremonielt. Det vil blive beskrevet i kapitel 6. Idéen om en mere eller mindre fælleseuropæisk møntfod rækker tilbage til den romerske kejser Diokletian (regerede ca. 286-301 e.v.t.).[10]

Kapitel 2: Åndshistoriske forudsætninger

– *Historisk symptomatologi, kan man også kalde dette kapitel. Man vil få at se af studiebidraget som helhed, at det er væsentligt at få noget historie med, både esoterisk og eksoterisk, for at have overblik over begivenhedernes udvikling. Vi må kende rødderne for at forstå de frugter, vi ser i dag.*

*

2.1: Pavens suggestion og primitiviteten i Charlemagnes hof

I det første foredrag i foredragsrækken 'From Symptom to Reality in Modern History'[11] fra 1918 beretter Rudolf Steiner:

"Den katolicisme, der udgik fra Rom og udviklede sig på sin egen vis gennem århundrederne, var en universalistisk impuls og den mest kraftfulde impuls af dem, der tegnede den europæiske civilisation. Men den kalkulerede med en vis ubevidsthed i menneskesjælen, en påvirkelighed i den menneskelige sjæl over for suggestionisme. Den kalkulerede med de kræfter, som den menneskelige sjæl havde været udstyret med i århundreder, da den endnu ikke var helt bevidst. – Den er først blevet fuldt bevidst i vores nuværende epoke."

Kender man bredere til Steiners værker, vil man vide, at han med den sidste bemærkning mente et bevidsthedspotentiale, som vi kan praktisere, hvis vi tør og vil. Mange mennesker går – som Steiner sagde det – sovende gennem livet. Dertil kommer alskens former for ydre forurening, der svækker adgangen til vores sjælelig-åndelige potentiale. Dette ændrer ikke ved, at potentialet er der. Steiner fortsatte:

"Når en universalistisk impuls udbreder sig på denne måde gennem suggestionens kraft, som det var tilfældet med det romerske pavedømme og alt, hvad der var forbundet med det i kirkens struktur, da er det langt mere samfundet, gruppeselelementet – alt, hvad der er relateret til gruppesejelen – der er påvirket. Og denne selvafhængighedens ånd påvirkede også katolicismen, med det resultat at den voksende katolicismes universalistiske impuls under indflydelsen af bestemte impulser fra samtidens historie fandt sin murbrækker i Det Hellige Romerske Imperium af Den Tyske Nation."

Dette Hellige Romerske Imperium var et rige, der omfattede det meste af Frankrig, det vestlige Tyskland, Østrig og Schweiz samt det nordlige Italien, som Charlemagne erobrede fra longobarderne. År 800 lod han sig krone som romersk kejser og fik paven til at sætte kronen på hans hoved. At Charlemagne havde reddet paven på et tidspunkt, hvor Rom var usikker at opholde sig i, var næppe uvæsentligt i den sammenhæng. Charlemagne fik altså pavens velsignelse som Vesteuropas hersker. Til gengæld anerkendte Charlemagne paven som kirkens overhoved. I 843, altså 29 år efter Charlemagnes død, brød Charlemagnes rige sammen i sin form, idet riget blev delt mellem hans tre sønnesønner. Det midterste rige blev efter sin herskers navn kaldt 'Lothars rige', men det blev snart delt i mange mindre dele. Kun navnet Lothringen (på fransk Lorraine) minder endnu om det. Imidlertid bestod Charlemagnes post som tysk-romersk kejser, indtil den blev afskaffet af Napoleon så sent som i 1806. I 1804 havde Napoleon udnævnt sig selv til kejser. Charlemagne havde residens i Aachen og blev begravet der.

Rudolf Steiner omtalte Charlemagne i flere af sine foredrag.[12] Steiner beskrev Charlemagnes betydelige rolle – som så ofte uden at Steiner fældede en egentlig antipatisk eller sympatisk dom. Set ud fra vore dages bevidsthed vil mange sige, at Charlemagne erobrede store dele af Europa og udbredte kristendommen ved hjælp af blodsudgydelse, og dette vil ikke være usandt. Steiner sagde da også den 12. juni 1924:

“Når man kan forstå, hvad der faktisk blev udrettet ved dette hof [Haroun al Raschids hof i det muslimske Østen], så er dette langt større, langt mere imponerende end bedrifterne ved Charlemagnes hof, mest af alt når det gjaldt åndskulturen. Endvidere er der ganske meget ved Charlemagnes forskellige felttog, som et moderne sindelag ikke ligefrem vil beundre!”[13] Og 10. september samme år udtrykte han det sådan: ”Vi ser eksempelvis personligheden Charlemagne bære kristendommen ud i alle retninger blandt de ikke-kristne folk, der stadig levede i Europa på den tid, selv om han gør det med metoder, vi med vores nutidige humanitære idéer ikke altid kan anerkende.”[14] Steiner sagde sågar i sit foredrag 16. marts 1924, at meget af det, der blev udrettet ved Charlemagnes hof, var ”primitivt”. [12, 1. link]

*

2.2: Steiner belyser imperialismens tre faser til og med i dag

Alt det ovenstående ændrer ikke ved, at antroposofisk anskuet var der på Charlemagnes tid en anden bevidsthedsform end i dag. Hvad man i dag forstår ved ‘katholicisme’, ‘erobrere’, ‘borgerskab’ og ‘aristokrati’, er derfor noget helt andet end det, man dengang forstod ved de samme ord. Det er vi nødt til at forstå. Den 20., 21. og 22. februar 1920 holdt Steiner tre foredrag, der på engelsk er betitlet ‘The History and Actuality of Imperialism’ eller ‘The Development of Imperialism’. De tre foredrag indgår i foredragssamlingerne ‘Ideas for a new Europe’ og ‘What is necessary in these urgent times’.[15] – De tre foredrag såvel som samlingerne i deres helhed anbefales i det aktuelle emnes sammenhæng. I de tre foredrag om imperialismen forklarer Steiner, at herskerne i **imperialismens første fase** var guder i menneskeskikkelse. Det at udvide sin dominans over andre lå retfærdiggjort i det faktum, at herskeren var en gud. Det ville dengang ikke give mening at tale om rettigheder eller statslige institutioner. Mennesker i almindelighed kunne i det hele taget ikke danne en selvskabt mening om noget synderligt.

Imperialismens anden fase opstod rundt regnet i 400-årene e.v.t. Menneskenes bevidsthedsform ændredes, og man kunne nu være uenige! Herskerne blev mere *billeder* på den åndelige verden og var mere eller mindre – og gradvist mindre – kanaler eller repræsentanter for det guddommelige uden selv at være guder. I sit første imperialismeforedrag uddyber Steiner:

”Med imperialismens fremgang opstod, hvad jeg vil kalde et opdelingspunkt, en virkelig skillevej. På den ene side var der lederne, som tenderede mod at være guddommelige repræsentanter på en præstelig måde, hvor præsterne altså var konger. På den anden side var der en større tendens hen imod det sekulære, jordiske, omend herskerens position stadig var af Guds nåde; den var altid instrueret og betroet af Gud. Grundlæggende udgjorde disse to sider to små variationer af den samme ting. Og vi finder begge variationer i løbet af menneskets historie: i kirkens jurisdiktion og i imperiet.

I løbet af den første imperialismefase, hvor alt var til stede som fysisk realitet, ville en sådan opdeling have været utænkelig. Men i imperialismens anden fase opstod opdelingen. (...) Dette system varede ved indtil Middelalderen og – vil jeg endda sige – indtil året 1806, men mere som en skygge bibeholdt i konger og paladiner [omvandrede riddere, især i Karl den Stores livvagt] som Guds repræsentanter.

Selvfulgelig fortsatte Romerkirken med at eksistere og sprede sig i den fysiske verden efter dette punkt; denne eksistens befandt sig mere på den præstelige side. Men det, der virkelig holdt Middelalderen sammen, og det, der strengt opretholdt princippet om den Gud-sendte hersker her på den fysiske jord, det var det Hellige Romerske Imperium af Den Tyske Nation, der som nævnt først ophørte endeligt i 1806. Dette var navnet for, hvad der eksisterede i Centraleuropa som en slags imperium: Det Hellige Romerske Imperium af Den Tyske Nation. I ordet ‘Hellige’ har I en antydning af det gudelige element, der fandtes på Jorden i løbet af oldtiden. ‘Romerske’ indikerer

imperiets oprindelse, 'Tyske Nation' indikerer det, som imperiet dækkede – det mere sekulære, jordiske element, som det lagde sig over.

Derfor har vi i imperialismens anden fase ikke længere kun kirkens salvede imperialisme, men vi har det udviklede net af både det guddommeligt og det sekulært salvede i imperiet. Dette begyndte allerede i det gamle Romerrige i de førkristne tider og strakte sig ind i den sene Middelalder. Men dette imperialistiske Hellige Romerske Imperium af Den Tyske Nation havde altid en dobbelt karakter. Tænk over dette, at det går tilbage til Karl den Store. Karl den Store blev kronet af paven i Rom. Dermed blev kongelig værdighed et symbol, sådan at hvad der eksisterede her på Jorden, ikke længere var virkelighed. Middelalderens mennesker tilbad ikke Karl den Store og Otto 1. som guder, som folk i oldtiden ville have gjort, men de så i dem individer sendt af Gud. Og denne idé havde til stadighed brug for at blive cementeret, for det blev selvfølgelig stadig svagere i menneskenes bevidsthed. Det beholdt dog stadig en symbolsk realitet, en virkelighed af tegn.”

I dag har vi **den tredje imperialismefase**, hvor herskerne ikke længere er guddommelige repræsentanter, og hvor, som Steiner udtrykte det i imperialismeforedraget 22. februar:

”det, der er karakteristisk for de vestlige lande, har spredt sig, mere eller mindre, over hele kloden. Her i de tomme ords fase er diskussionens indre substans forsvundet, og derfor kan alle have ret eller kan i det mindste forestille sig at have ret. Det er umuligt at påvise over for vedkommende, at han tager fejl, fordi enhver påstand kan fremsættes, alt kan blive forfægtet. Imidlertid bliver tidligere faser altid forlænget ind i de følgende faser, og ud af dette rejser der sig indre impulser til imperialisme.”

Over for læsere, der måtte finde meget af det ovenstående forrykt, såvel som blandt antroposoffer kan man vel tillade sig at konkludere to ting: At imperiedrift i dag er en bevidsthedsrest af noget gammeldags og forældet(!), samt at Charlemagne herskede i en tid, hvor den guddommelige inspiration hos herskerne i større eller mindre grad var til stede, men i det mindste begyndte at kunne diskuteres. Steiner erklærede, at den sidste åndeligt indviede hersker var rosenkreuzeren Karl IV (1316-1378), som Karlsbroen i den tjekkiske hovedstad Prag er opkaldt efter, og som tegnede Karlstein Slot nær Prag. Karl IV var fra 1347 konge af Böhmen, og fra 1355 og til sin død var han romersk-tysk kejser.

*

2.3: Romerimperiet vil altid stå i kamp med kristendommen

Det Hellige Romerske Imperium (som sagt også blot kaldet det Tysk-Romerske rige) og det gamle Romerrige/-imperium er ikke det samme. Førstnævnte indledtes som nævnt i året 800 af Charlemagne. De var to forskellige ”inkarnationer” og versioner af Romerriget og var geografisk heller ikke ens. Bortset fra det gamle romerriges tidlige århundreder var begge gennemstrømmet af romersk-katolske principper. I året 313 mødtes de to romerske kejsere Konstantin og Licinius i Milano. Her udsendte de i fællesskab et edikt (offentlig bekendtgørelse, forordning), som tilsagde den kristne kirke i vesten fuld ligestilling med andre religioner og lovede tilbagelevering af dens beslaglagte ejendom. Den 17. april 1917[16] i foredragsrækken ‘Bidrag til forståelse af Golgata-mysteriet’ beskrev Steiner, hvordan man i Romerriget optog andre guder, herunder Kristus, i sin gudeolymp. Steiner kommenterede: *”Det var på en vis måde den politik, som de romerske herskere fulgte for at erobre alt det, de ville og for virkelig at overtage det tillige med det åndelige, det sjælelige.”*

Steiners ord bør mane til eftertanke om nutiden, for hos det enkelte menneske lever Kristus gennem jeget, og der er i dag mange kræfter, i det små og nære som i det store og transnationale,

der prøver at trække jegkræfterne over i andre og ydre autoriteter. Dette skal ikke forstås, som det opfattes og forvaltes hos blandt andet Jehovas Vidner; at vi mennesker intet selv skal gøre andet end at overlade alt til Herren, og da vil alt ordne sig. Nej, vi må selv handle ud fra en bevidsthed om den guddommelige gnist, eller dråbe, om man vil, i os selv og i vor næste. – Senere i samme foredrag trak Steiner selv tråden op til i dag:

”Visse mennesker, som kender hemmelighederne, taler i nutiden om, at det, der indtil vor tid og fortsat fremover vil vandre omkring, er det romerske riges spøgelse, som lever overalt midt iblandt os. Indtil i dag er det en stadig tilbagevendende formel hos dem, der er indviet i sådanne ting, og det vil altid være det. Det ville de kristne vise hen til. Men de ville på samme tid sige: I det, der er kristendom, vil der altid ligge noget, som dette imperium romanum må bekæmpe. Det oversanselige i kristendommen vil altid stå i kamp med det sanselige i imperium romanum. I denne tese lå der en forudsigelse, en spådom. Og nu forstår vi også bedre, hvorfor de romerske senatorer og cæsarer var bange, for de måtte jo på deres måde henhøre undergangen til det ydre rige, og det så de jo bryde sammen stykke for stykke netop under indflydelse af kristendommen. Og også et menneske som kejser Konstantin stod under indflydelse af dette.” ... Steiner uddyber så denne indflydelse.

I samme foredragsrække, 24. april[17], fortalte Rudolf Steiner om de ødelæggelser, man fra Roms side udøvede mod de hedenske templer og gudebilleder efter de første århundreder efter Kristus Jesus korsfæstelse på Golgata: *”(...) til ind i kejser Justinians tid hørte det til de vigtigste opgaver for det romerske kejserdømme, som siden Konstantin særligt havde tilegnet sig kristendommen, at ødelægge det, som var blevet tilbage fra gammel tid. Der findes også edikter, som tilsyneladende skal stoppe ødelæggelsesarbejdet. Men når man læser dem, så får man et mærkeligt indtryk. Der findes for eksempel et edikt fra en sådan kejser, der går ud på, at man ikke skal ødelægge alle hedenske templer på en gang, for det ville gøre befolkningen oprørsk; man skulle gøre det ganske langsomt, for så ville befolkningen ikke blive oprørsk, og den ville finde sig i det, hvis man gjorde det lidt efter lidt. Alle disse forfærdelige forholdsregler, som var forbundet med dette ødelæggelsesværk, bliver som så meget andet ofte forskønnet. Det burde ikke finde sted, for der hvor sandheden på en eller anden måde bliver tilsløret, der er adgangen til Kristus også helt tilsløret, der kan man ikke finde ham.”*

EU har langt fra eneret på dette, men i storskala finder man både ovennævnte ‘salamimetode’ og tilsløringer i EU-integrationen. Et eksempel er, at EU-fortalere i årtier kaldte det for skræmmekampagne, når der blev advaret om, at en økonomisk og monetær union ville føre til politisk union. Imidlertid har WikiLeaks.org lækket referatet af det såkaldte Bilderberg-møde mellem USA’s og Vesteuropas magteliter (herunder folk fra finanssektoren og storindustrien) i høsten 1955. Referatet fortæller: *”En europæisk taler udtrykte interesse for behovet for en fælles valuta og tilkendegav, at efter hans synspunkt indebar dette nødvendigvis skabelsen af en central politisk myndighed.”*[18] Referatet nævner ingen protester blandt deltagerne. Den 8. oktober 1970 blev Bilderberg-linjen officiel (men lidet omtalt) i rapporten ‘Report to the Council and the Commission on the realisation by stages of economic and monetary union in the Community’ (kaldet Werner-rapporten) til EF-Rådet og EF-Kommissionen. Her hed det:

“Den økonomiske og monetære union fremtræder således som en surdej for udviklingen af en politisk union, hvilken den i det lange løb ikke vil kunne klare sig uden.”[19] – Werner-rapporten blev skrinlagt i sin form, men grundidéen var plantet og arbejdede videre. Dens her citerede logistik, som EU-kritikere hele tiden har advaret om, er i dag blevet officiel tale fra centrale EU-politikeres side.

*

2.4: Form og indhold, mildhed til mørket – samt ”det gode”

I foredragsrækken The Temple Legend (GA 93) udtalte Rudolf Steiner den 11. november 1904 de følgende afsnit. Det skal til denne passage siges, at vi ifølge teosofien og antroposofien i vor tid befinder os i *den femte efteratlantiske kulturepoke*, som for sin del befinder sig i en større og mere overordnet epoke, nemlig *den femte udviklingsperiode*. Kulturepokerne kaldes på dansk også *tidsrum*, men studiebidragets forfatter foretrækker den første benævnelse, da den er mere præcis.

”Det, der udgør livet, er altid sat i rammerne af en form, som udgjorde livet i en tidligere tid. Eksempel: den katolske kirke. Det liv, der fandtes i den katolske kirke fra Sankt Augustin [år 354-430] indtil det femtende århundrede var kristent liv. Livet heri var kristent. Igen og igen opstår dette pulserende liv på ny (eksempelvis de kristne mystikere). Hvor kommer formen fra? Den er intet mindre end livet fra det gamle Romerske Imperium. Hvad der stadig var levende i det gamle Romerske Imperium, er frosset i sin form. Hvad der først var en republik, så et imperium, hvad der levede i sin ydre fremtræden som den romerske stat, overgav sit liv, frosset i form, til den senere kristendom; selv dens hovedstad, Rom, var tidligere hovedstad i Romerriget, og de romerske provinsofficerer har deres fortsættelse i presbyterne[20] og biskopperne. Hvad der førhen var liv, bliver form for et højere stade af liv.

(...) Det er netop i den sjette udviklingsperiodes tid, at kristendom vil blive udtrykt i sin mest fuldkomne form. Dens tid vil vitterlig være kommet. Det indre kristne liv, som sådan, overkommer enhver form; det udbreder sig ved den ydre kristendom og lever i alskens udgaver af de forskellige trosbekendelser. Hvem der end søger kristent liv, vil altid finde det. Det skaber former og nedbryder former i forskellige religiøse systemer. Det er ikke afhængigt af en søgen efter konformitet i de ydre former, det udtrykkes i, men det er afhængigt af at opleve den livsstrøm, der altid er til stede under overfladen. Det, der stadig venter på at blive lavet, er en form til brug for livet i den sjette udviklingsperiode. Denne form må laves på forhånd; den må være der, så kristent liv kan hældes ind i den. Denne form må forberedes af mennesker, der kan skabe en organisation, en form, så den sjette udviklingsepokes sande kristne liv kan finde sin plads i den. Og denne ydre samfundsform må stamme fra den intention, Mani har fostret.”

Det er altså vigtigt at skelne mellem form og liv. Hvad der før var liv, behøver ikke være levende i dag, men kan tværtimod være skadeligt.

Hvem var og er Mani? Mani er den, der gav fundamentet til manikæismen. Af det følgende ses, anser jeg, at den form og organisation, der ”må laves på forhånd”, ikke kan være en lovgivende enhed (hvilket EU er). Kort men essentielt gengivet fra foredraget fortalte Steiner, at Manis intention er intet mindre end ”at forberede den tid, hvori den sjette udviklingsepokes mennesker vil være vejledt ud af deres eget væsen, af deres egen sjæls lys, til at overkomme de ydre former og konvertere dem til ånd. (...) Den sjette udviklingsperiode vil have til opgave at trække ondskab tilbage ind i den kontinuerlige udviklingsstrøm gennem godhed [i den engelske bogudgivelse: kindness].”

Dette skal forstås som en modsætning til at *fastholde* ondskaben ved at se den som noget fremmed, der skal dø. Mørkekræfterne bekæmper os gennem livsforløbenes erkendelsesveje. Overordnet set er dette dog meningen på udviklingens vej. Steiner fortalte engang i 1924 i en personlig samtale – med fortvivlet røst i en tid med mange angreb på ham og antroposofien – at han ikke kunne sige, hvad der vil ske sidst på århundredet, men at selv det store, materialistiske mørkevæsen *Ahriman* (se senere) udgør en del af det guddommelige... I en dybt materialistisk tid med uhyggelige overgreb på mennesker og på Moder Natur kan dette give et vist håb og en vej at gå. Kun ved at føre ondskaben hen, hvor den kan forvandle sig gennem udvikling, kan den overkommes og selv finde fred.

Efter sine ord om godhed siger Steiner:

”Mørkets rige må overkommes gennem lysets rige, ikke gennem straf men gennem mildhed; ikke ved at gøre modstand mod ondskab men ved at forene sig med den for at forløse ondskab som sådan. Fordi en del af lyset træder ind i ondskaben, overkommes selve ondskaben.”

Steiner fortsætter nu med disse kraftfulde ord om den manikæiske strømning:

”Denne åndelige strømning vil ikke dø ud; den vil fremtræde i mange former. Den fremtræder i former, som mange kan genkalde sig, men som ikke behøver at blive nævnt i dag. Hvis den udelukkende skulle fungere gennem kultiveringen af en indre sjælestemning, ville denne strømning ikke kunne udrette, hvad den skulle. Den må udtrykke sig selv gennem grundlæggelsen af fællesskaber, der, over noget andet, vil anskue fred, kærlighed samt passiv modstand mod ondskab som deres adfærdsstandarder, og som vil forsøge at sprede denne anskuelse. For de må skabe en beholder, en form, for det liv, der vil fortsætte også uden deres tilstedeværelse.”

Intet *politisk program* imod ondskab, endsige ”for det gode”, kan opnå noget sådant. I det mindste kun, hvis de sjælelige-åndelige forudsætninger på forhånd er til stede, og da er spørgsmålet jo så, i hvilken grad politiske programmer overhovedet er påkrævede. Tv-værten Clement Kjersgaard forelagde engang Desmond Tutu den udbredte forestilling, at indsatsen fra den amerikanske regering havde været afgørende ved Sovjetunionens fald. Tutu slog sin karakteristiske kluklatter op og sagde, at sådanne forandringer altid er resultatet af mange menneskers forskellige indsatser, og at forandringerne sker, når disse indsatser tilsammen gør tiden moden. Jeg kan kun erklære mig enig.

Et program for ‘det gode’ ses blandt andet i EU’s sikkerhedsdoktrin ‘A Secure Europe in a Better World’, også kaldet ‘Solana-doktrinen’ efter sin primære forfatter, Javier Solana. Doktrinen erklærer på side 13: *“Ved at agere sammen kan den Europæiske Union og de Forenede Stater blive en formidabel kraft for det gode i verden. Vort mål bør være et effektivt og afbalanceret partnerskab med USA. Dette udgør endnu en grund for EU til yderligere at opbygge sin duelighed og sin sammenhæng [coherence].”*[21]

*

2.5: Om Ahriman og Lucifer, jeget og Solovievs ‘Antikrist’

I 1916 holdt Steiner det foredrag, der på engelsk hedder ‘Inner Impulses of Evolution’.[22] Foredraget behandler en række kulturelle og okkulte forhold i den græsk-romerske kultur og trækker tråde til blandt andet Christoffer Columbus og Sydamerika. Steiner fortalte om, at det i den romerske kultur var:

”Ahrimans mål var at hjælpe på luciferisk vis med at skabe Det Romerske Imperium og det, der fulgte, på en sådan måde, at det ville være blevet en stor, jordisk mekanisme for jegløse mennesker. På denne måde ville han have assisteret Lucifer. Hvor Lucifers begær var at presse citronens saft til brug for sig selv, slog Ahriman gennem sit virke i Det Romerske Imperium til for fuldstændigt at presse citronerne. På den måde handler Ahriman og Lucifer hånd i hånd. Planen blev forstyrret af udviklingen af en stærkere jegsans i Romerrigets mennesker i og med Civis-begrebet, borgeren. Menneskets jeg, må man huske, kan kun udvikle sig ved fysisk eksistens på Jorden. Dermed blev Ahrimans plan om at gøre menneskene jegløse forstyrret. Det var lige præcis trøstsløsheden, mangelen på fantasi i den romerske kultur, egoismen i den romerske politik og rettighedsvæsenet, der forpurrede Ahrimans plan.” [På tysk sagde Steiner i den sidste sætning: *”Gerade was das Rauhe, Phantasielose an der römischen Kultur ist, das ist das, was die*

Absichten Ahrimans durch den Egoismus der römischen Politik und des römischen Rechtes durchkreuzt hat.”]

”Citronerne” er her Steiners billedsprog for hvert menneskes jeg (og ånd, ultimativt set), der ifølge Lucifer-væsenet så at sige skulle lade sig friste indefra til at lade sig deponere som pant hos Lucifer – sådan virker den uafbalancerede, uerkendte luciferiske væsenskraft. Ahrimans begær var helt at fjerne eller bortrive jegerne (at presse citronerne fuldstændigt) gennem ydre fristelse – sådan virker den uafbalancerede, uerkendte ahrimanske væsenskraft. Sådan arbejder de to gennem tidsepokerne, hvilket dog ikke nødvendigvis betyder, at det, der bremser dem i en given epoke, i sig selv er værd at stræbe efter. Det gælder for ydre såvel som indre forhold, at de er, som de er, indtil de ikke er det mere. Et tåbeligt eller fantasiløst menneske er muligvis (?) ikke så meget værd i luciferisk pant som et begavet, men at tilstræbe tåbelighed eller fantasiløshed af denne grund vil helt sikkert være tåbeligt.

Steiner fortsatte: *”De græske og romerske epoker udgjorde en stor desillusionering for Ahriman og Lucifer. Atter engang havde de ikke opnået deres mål. Ahrimans og Lucifers skæbne er, at de arbejder med deres kræfter i jordevolutionen og gentagne gange gør de største bestræbelser for at tilbageholde den videre evolution; de forsøger at etablere et rige til dem selv og må igen og igen opleve desillusionering. Som jeg før har sagt, vil det være at bedømme det åndelige ud fra menneskelige standarder, hvis man spørger, hvorfor Lucifer og Ahriman ikke er i stand til at erkende, at det, de bestræber, i sidste ende vil være uopnåeligt. Lucifer og Ahriman har anderledes bedømmelsesevner end menneskets. Vi kan ikke fra det menneskelige standpunkt dømme om, hvad der sker i den åndelige verden. Hvis vi gør det, vil vi meget snart betragte os selv som meget klogere end en gud eller som et væsen, der tilhører et eller andet højere hierarki. Som vi ved, tilhører Lucifer og Ahriman – selv om de er retarderede ånder – en højere hierarkisk orden end menneskets. Derfor er det forståeligt, at de gang efter gang desillusioneres, men deres bestræbelser begynder altid på ny.”*

Senere i samme foredrag nævnes den store russiske filosof og forfatter Vladimir Soloviev (1853-1900), som var nær ven af Dostojevskij og Tolstoj. Der er meget i foredraget, der er essentielt og højaktuelt for alle med en åndelig dimension og stræben, som ønsker et sundt socialt liv for menneskene på Jorden og ikke kun ”i de lyserøde skyer”. Det er Lucifers vilje, at vi ikke foretager denne skelnen. Resultatet af at stræbe mod ”lyserøde åndsskyer” er ikke desto mindre ahrimansk, for i al candyfloss-spiritualiteten kvæles ånden. Det, der fremstod som dejlig og dragende fællesværen, viser sig før eller siden som et tyrannisk og fremmedgørende fangenskab, et ikke-liv.

I en vis forstand eksisterer jeget ikke – det insisterer. Men det er unægtelig vanskeligt for jeget, hvis viljeskræfterne i mennesket vil have det til at ekskarnere, altså forsvinde fra det legemlige (ordet karna, som vi kender fra karneval, betyder kød).

Steiner omtalte Soloviev flere gange gennem årene, blandt andet i foredraget ‘Preparing for the Sixth Epoch’ fra krigsåret 1915.[23] Heri udtaler Steiner: *”Mennesket i vor tid stræber mod at vokse væk fra og hinsides fællesskabet, og dette er det rigtige i den femte efteratlantiske epoke. I Rom var mennesket først og fremmest romersk borger, intet andet. Men i den femte epoke stræber vi mere end noget andet efter at være menneske i vores inderste væsen, menneske og intet andet.”* Steiner understregede, at dette må tillades, men at *”på den anden side må menneskene i fuld bevidsthed gøre forberedelser til fællesskaber, ind i hvilke de helt ud af deres egen vilje vil indtræde i den sjette epoke.”*

Jeg vil tillade mig at tolke, at Steiner her mener fællesskaber af den art, han beskrev i samlingen ‘The Temple Legend’ (se tidligere).

I studiebidragets sammenhæng kan varmt anbefales Solovievs bog 'En kort fortælling om Antikrist' [24], der blev skrevet næsten færdig i 1900, hans sidste leveår. Soloviev skildrer her Europas Forenede Stater som værende en af Antikrists fristelser. Soloviev skriver på side 18-19 i den danske udgivelse fra 1984:

"Kort efter udgivelsen af »Den åbne Vej«, som gjorde sin forfatter til den mest populære person, som nogensinde har eksisteret, skulle en international kongres samles i Berlin for at grundlægge »Det europæiske statsforbund«" – Oversættelsen til ordet statsforbund er ukorrekt, såfremt Soloviev mente et Europas Forenede Stater efter amerikansk model, idet USA ligesom Tyskland er en forbundsstat, ikke et statsforbund. I den norske udgave er der oversat sådan: "Kort etter utgivelsen av Den åpne vei, en bok som med ett slag hadde gjort forfatteren til det mest populære menneske som noensinne hadde levet på jorden, skulle den internasjonale konstituerende forsamling i Europas Forente Stater tre sammen i Berlin." Soloviev fortsætter:

"Lederne af den fælles europæiske politik, tilhørende frimurerens mægtige forbund, mærkede savnet af en øverste udøvende magt. Den med så stor møje vundne europæiske enhed truedes hvert øjeblik af sammenbrud. (...) »Det kommende menneske« valgtes så godt som enstemmigt til præsident på livstid i Europas forenede stater, og da han trådte op på tribunen i hele glansen af sin overmenneskelige skønhed og kraft og med inspireret veltalenhed fremlagde sit universelle program – da besluttede den begejstrede og fortryllede forsamling i et udbrud af entusiasme, uden votering, at tildele ham den endnu mere ærefulde titel af »Romersk Kejser«. (...) Overalt i de andre verdensdele, særlig i Amerika, dannedes stærke imperialistiske partier, som fik bevæget deres regeringer til på forskellige vilkår at slutte sig til Europas forenede stater under den romerske kejsers overherredømme."

Det kan anbefales at læse Solovievs bog. Som titlen antyder, er den ikke lang. Bogen er fiktion, men er på en række punkter forbløffende profetisk. Kapitel 7 i studiebidragets del 2 vil således oplyse kortfattet om blandt andet frimureres og visse frimurerlogers betydning i EU.

Kapitel 3: Steiner om et nyt Romerrige

*

3.1: Tysk-romerske Rige II søger at udrydde antroposofien

I 1992 blev teksterne fra Rudolf Steiners esoteriske klasses timer ved Den frie højskole for åndsvidenskab i Goetheanum offentliggjort. Jeg tillader mig derfor at bringe følgende alvorsord af Steiner fra 11. april 1924 til højskolens førsteklasse:

"Man må ikke glemme, at der nu af toneangivende personligheder bliver sagt noget i retning af følgende: De, der repræsenterer den romerske kirkes princip, vil i den nærmeste tid sætte alt ind på at gøre de enkelte stater fra det tidligere tyske rige selvstændige og ud af de selvstændige stater, med undtagelse af – jeg rapporterer blot – den prøjsiske dominans, atter oprette Det Hellige Romerske Rige af Tysk Nation, som naturligvis, når det bliver oprettet fra så fremstående side, vil udstrække sin magt over de omkringliggende naboer. For – sådan siger de pågældende personer – det er nødvendigt på denne måde at udrydde rub og stub af de allerfarligste, allerværste bevægelser, som findes i dag. Og – sådan tilføjer disse personer – hvis det ikke skulle lykkes at oprette Det Hellige Romerske Rige af Tysk Nation, og det vil lykkes –

sådan siger folk – men hvis det ikke skulle lykkes, så vil vi finde andre midler til at udrydde revl og krat af nutidens mest genstridige og farlige bevægelser, og det er den antroposofiske bevægelse og bevægelsen for Religiøs Fornyelse (Kristensamfundet).

Jeg citerer dem næsten ordret. Og I kan se, at besværlighederne bliver ikke mindre, men større for hver uge; at det, jeg siger, er velbegrundet. Jeg ønsker i dag at tale fra hjertet til dem, der betragter deres medlemskab i denne skole med hjertefølt alvor. Kun med en sådan alvorlighed kan vi som medlemmer af højskolen bygge det nødvendige grundlag for at navigere gennem de fremtidige vanskeligheder. Man kan se af dette, at antroposofi – bevægelsen for Religiøs Fornyelse er blot en gren heraf – tages mere alvorligt af oppositionen end af mange af dens medlemmer. For hvis man i dag kan erfare, at det hellige romerske rige, som gik under i 1806, kan genoprettes som den tyske nation ved at bortskaffe en sådan bevægelse, så betyder det jo, at man tager sagen meget alvorligt. Det drejer sig om en bevægelse, som hviler på det åndelige – ikke, virkelig ikke, mine kære venner, om hvor mange medlemmer, den tæller, men derimod om hvilken kraft, der bor i den netop fra den åndelige verden. Det ser modstanderne; at der bor en stærk kraft i den. Derfor vælger de ikke lette, men derimod skarpe og stærke midler.” [25]

To år tidligere havde Coudenhove-Kalergi udgivet sin bog om et Pan-Europa. Der var dog flere med nogenlunde samme tanker. Spørgsmålet var, hvilken nærmere model og ikke mindst hvilken fremgangsmåde, der ville vise sig mest realiserbar.

Det Hellige Romerske Rige hedder på latin *Sanctum Imperium Romanum Germaniae Nationis*, og på tysk hedder det (afhængigt af bøjningsvalget) *Heiliges Römisches Reich deutsche Nation* eller *Heilige Römische Reich Deutscher Nation*. Til engelsk er det blevet oversat som *Holy Roman Empire of the German Nation*.

Nogle vil nok indvende, at man ikke kan trække linjen fra det Hellige Romerske Rige til EU, fordi man må se bort fra det daværende Prøjsen (Preussen) og områderne med prøjsisk herredømme, og at EU geografisk strækker sig ud over mere end det gamle tysk-romerske rige. Der er ganske rigtigt i nogen grad tale om tolkning, imidlertid finder jeg det blot indlysende, at hvad dem, Steiner refererer planerne fra, end havde nærmere i tankerne, så havde de næppe en *eksakt* kopi af det gamle rige i tankerne. Det siger næsten sig selv, og gjorde det også i 1924, at man ikke i *et og alt* kan kopiere de gamle, rent ydre tysk-romerske former, ikke mindst efter 1. Verdenskrig. Men der er talrige tegn på, at der bortset fra geografien var og er kræfter i gang for at gøre det i den grad, det er muligt, og i særdeleshed i det indre, altså i de væsenskræfter, som jo vil virke ud i det ydre. – Hvordan dette ydre så end tager sig ud.

For det andet taler Steiner om ”den romerske kirkes *princip*”. Det er dette, der er sagens kerne.

For det tredje siger han foruden selve genrejsningen, at riget ”vil udstrække sin magt over de omkringliggende naboer”. Derved bliver det desto mere sandsynligt, at der reelt kan være tale om det, der blev til EF, siden EU. I mine øjne er det ikke betryggende, at principper (og til dels strukturer), som hører fortiden til, i dag strækker sig over *større* arealer, end de gjorde før.

For det fjerde er der alle de nærmere indicier for EU som et nyt tysk-romersk rige, som studiebidraget her vil belyse.

Hvad man så, at man ikke kunne afskaffe i første omgang, det kunne man afskaffe i en senere omgang. Det er en tese, men det kan meget vel være, at idet Steiner siger ”... vil udstrække sin magt over de omkringliggende naboer”, mener han (dem, han refererer) samtidig, at dette er i første omgang, altså at Prøjsen skulle komme med i et senere stadie af imperieprocessen. Ifølge konventionel historieskrivning var Prøjsen i 1924 det stærkeste område i Tyskland (og 60 år tidligere – i 1864 – havde prøjserne givet dansken en gedigen gang stryg). Prøjsen var tillige i

væsentlig grad protestantisk og dermed formentlig sværere at overbevise. En trinvis strategi som den af mig anførte ville være oplagt.

*

3.2: "En ægte orden", Hallstein og tysk, katolsk bolsjevisme

Den mere eller mindre antroposofisk inspirerede (og til tider noget skingre) revy Symptomatologische Illustrationen[26] bragte i 2012 en passage fra det ovenstående Steiner-citat fra 1924. Emnet var EU, og artiklen tog afsæt i EU's Finanspagt, som er en del af EU's såkaldte krisemedicin og reelt er en traktat. Ifølge Finanspagtens officielle hovedkraft Angela Merkel binder den de underskrivende medlemslande til Unionens rammemæssige økonomipolitik for evigt ("*Gældsbremserne vil være bindende og gyldige for evigt*" og "*Man vil aldrig kunne ændre dem med et parlamentarisk flertal.*") [27] – Selvsagt er det ikke sundt at have stort underskud på de offentlige budgetter i årevis, men er det ikke i harmoni med antroposofisk ånd, at man lokalt/regionalt må have lov at afveje prioriteringer?

I hvert tilfælde tøver undertegnede ikke med at erklære, at evigt bindende love er helt i strid med enhver antroposofisk ånd og bogstav. I dag indskrænker Finanspagten i vidt omfang mulighederne for at investere sig ud af krisetiderne, hvis det da ellers er det, man vil. I Danmark investeres ganske vist for tiden en del i byggeriet i især Odense og København, men på de "bløde" værdier som ulandshjælp, ældre-, skole- og sundhedsområdet skæres der på landsplan.

Det kan anbefales at læse revynummeret i dets helhed som supplement til nærværende studiebidrag, men nogle uddrag er særligt relevante i forbindelse med den romersk-katolske strømning. Lige efter Steiner-citatet fra den esoteriske klassesstime i 1924 skriver revyen følgende, som er på linje med, og som konkretiserer, min tese om det præjisiske spørgsmål og strategien i forhold dertil (er her oversat til dansk – og omtalte dr. Hallstein blev den første formand for EF-Kommissionen):

"Via den 2. Verdenskrig blev den præjisiske militarisme, der til syvende og sidst var et propagandaværk fra 1. Verdenskrig, endegyldigt tilintetgjort. Nødvendigheden af dens tilintetgørelse havde for de allierede tjent som retfærdiggørelse og mål for krigen. Den velinformerede avis Morgen/Neues Europa berettede om, at opbygningen af et helligt romersk rige af europæiske nationer blev videreført efter 2. Verdenskrig:

*»Hemmelige organisationer og selskaber spillede og spiller stadig en stor og ofte bestemt rolle i folkeslagenes politik, som fx da idéen om et vestligt Lilleuropa dukkede op, og denne entydigt var båret af tre eller fire repræsentanter for den politiske katolicisme fra Italien, Frankrig, Nederlandene og forbundsrepublikken Tyskland. Tre af dem var lægmænd og medlemmer af den samme, politisk stadig betydningsfulde, kirkelige orden. Da den politiske organisations traktat blev underskrevet i **Rom i marts 1957** og blev bekendtgjort under betegnelsen "Fællesmarkedet", fortalte Prof. Dr. Walter Hallstein, den tyske forbundskanslers medhjælper, om denne begivenhed: "I Rom var det en opløftende følelse at se, hvordan de mennesker, der gik bag kansleren og udenrigsministeren, kendte hinanden gennem flere år. Det drejede sig om en **ægte orden.**" Imens det stod på, lød klokkerne fra Peterskirken, og Vatikanets nyhedsorgan berettede om, at det ikke var uden dybere mening, at disse traktater netop blev underskrevet i Rom.(20)«"*

Symptomatologische Illustrationen konstaterer dernæst:

”Den spirituelle værdiforringelse af den katolske kirke fortsatte, så vidt som sådan en forringelse overhovedet var mulig. Oswald Spengler konstaterede det i 1933 i sin bog ‘Afgørelsens år’ [Jahre der Entscheidung]”

hvorefter der følger et uddrag af Spenglers ret så gammeltunge analyse, der slutter med ordene:

»Der er i Tyskland en katolsk bolsjevisme, der er farligere end den antikristlige, fordi den skjuler sig bag en religionens maske.«(21)

Udtalelsen er særligt interessant, fordi Steiner i et foredrag i 1918 netop drog kraftige paralleller mellem tankeformerne i animaliseret socialisme/bolsjevisme og den katolske kirke, hvilket vi skal se om lidt.

Symptomatologische Illustrationen kommenterer uddraget fra Spengler med, at *»vores afdøde ven, Theo Erik«* for 20 år siden beskrev:

”sine overvejelser over for en antroposofisk ven. Han konstaterede bedrøvet, at han endnu ikke havde fornemmet nogen historisk forskende antroposofisk stemme, som havde taget noget tilsvarende under overvejelse. Det hænger formentlig sammen med, at de pågældende foredrag, som Rudolf Steiner holdt i årene 1916-17(22), først blev offentliggjort et halvt århundrede senere, efter at meningerne om den kritiske tid i Tyskland allerede var ”moralsk sikret”. Derfor gik disse foredragscyklusser på sin vis tabt for udforskningen af virksomheden hos disse ”overmagter” (Rudolf Steiner[s ord]). Egentlig var der blandt Marie Steiners nære venner, som i slutningen af 1940’erne modtog/opbevarede [der står: erhielten] fortrykte foredrag, nogle, som ikke mere kunne udholde Rudolf Steiners fremstillinger af de virkelige sammenhænge!(23)

Deriblandt skal høre snakken om hans udsagn om opiumskrigen (24) og om det, der i første halvdel af det 20. århundrede, i radikal modsætning til den tyske udviklingshistorie, optrådte som raceimpuls. Denne antityske impuls blev som bekendt antændt af Versailles-traktaten, altså fremprovokeret gennem vestmagterne. Det drejer sig om et af vestens mål, som okkulte magter forfulgte og opnåede ved hjælp af opiumskrigen. På grund af den succesfulde degeneration af det kinesiske liv og levned (som følge af den fremprovokerede opiumstrang) lykkedes det at lede mange sjæle, som var bestemt til reinkarnation i Kina, til Mitteleuropa, hvor de blev en forhindring for en videreudvikling af Kristusimpulsen.”

Symptomatologische Illustrationens noter:

20: Ebernius, *Stigende aktivitet i «Den store europæers store orden»* [Steigende Aktivität der «Grossen Ordens der grossen Europäer».] i Morgen/Neues Europa, nr. 13, 1. juli 1957, s. 2.

21: Oswald Spengler, *Afgørelsens år* [Jahre der Entscheidung.], 1933, s. 92.

22: Først og fremmest, men ikke kun, GA 173 [The Karma of Untruthfulness[28]] og de fleste foredragscykler mellem GA 160-220 (red.).

23: Mundtlige beretninger ifølge eksempelvis Bern-professoren Eymann med dennes venner (red.).

24: 30. og 31. december 1916 i GA 173 (red.).

(I parentes bemærket sætter Steiners ord visse menneskers ytring om, at modstand mod EU er ”en frygt for Tyskland” i et interessant perspektiv, nemlig det, at Steiner, der jo ikke kunne siges at være alment ”tyskfrygtig”, udmærket kunne advare mod en magtfaktor, der planlagdes i ledende kredse i eksempelvis Tyskland. Jeg, Falko, mener, at vi må insistere på at tage afsæt i fakta, ikke i hverken sympatier og antipatier eller i frygten for at blive sat i bås med sådanne. Et frit menneske tænker og handler nu engang ud fra sine egne motiver, og det kan andre frie mennesker godt forstå.

Kun en-to af de EU-modstandere, jeg har mødt – og det er flere hundrede – har nævnt Tyskland formuleret som land og/eller folk som en bekymring. Dette er nu mange år siden, og muligvis var der blot tale om en forsimpning, som når medierne siger: ”USA erklærer ...”. Et *land* kan ikke erklære noget, det kan kun konkrete mennesker gøre. Og det er vidt kendt, at det tyske folk i dag er et af Europas mest fredselkende og fredsopvakte. Men mørkets modstandskræfter vil gerne gøre ”Tyskland” skurkagtig og fjerne Tyskland fra sit virkelige åndelige ophav og fremtidskim).

*

3.3: Kommunisme – jesuitisme – amerikanisme – frimureri

I de følgende Steiner-citater nævnes selve planerne for det Hellige Romerske Riges genrejsning ikke – citaterne bringes for at uddybe beskrivelsen af impulser og tiltag, som Steiner den 11. april 1924 advarede om, at en sådan genrejsning vil bestyrke.

Hvad var Steiners syn på henholdsvis den moderne amerikanske strømning og den romersk-katolske strømning som modvægte til kommunismens materialistiske kaos?

Nogle uddrag fra hans foredrag 30. juli 1918 i Berlin[29] giver nogle svar. Læseren bedes tilgive længden af det citerede – det er centrale udtalelser. Det skal kraftigt understreges, at følgende ikke skal opfattes som en almen kritik af Amerika som land eller folk, men som en påpegning af, at der hos visse interesser er tale om en *isme*. Jesuitisme er for sin del en vægtig gren af katolicismen...

”Disse to tankestrømninger – amerikanisme og jesuitisme – arbejder på en vis måde sammen. Dette bør der ikke tages let på, tværtimod må vi i hele dette felt søge de dybere impulser i den menneskelige udvikling. (...) Når man læser socialistiske publikationer, finder man – hvis man ser bort fra bestemte forskelle – en stor lighed mellem dem og skrivelser, der udtrykker den Katolske Kirkes standpunkt, selv om det sidstnævnte er anderledes udtrykt og beskæftiger sig med anderledes sfærer. For eksempel læste jeg for nylig højt for jer fra en bestemt brochure. Bemærk dens tænkemåde, dens tankeformer; sammenlign, hvad der dér er sagt, med de rabiate tendenser – kultiverede eller ikke – som gradvis ledte til bolsjevisme; sammenlignet med indledningen til en publikation af Kautsky eller Lenin vil I finde de samme tanker. Den ene udgør udviklingen af den anden. (...) I den form, som den havde i begyndelsen, vil bolsjevismen måske kun have en kort levetid, men hele menneskeheden vil i lang tid skulle forholde sig til det, som står bag den. (...) Vi bør afvise al overdreven patriotisme og se fakta direkte i øjnene. Dernæst må vi afsværge forherligelsen af amerikanismen, som vi så længe har hengivet os til, og forstå at dette særlige element vil blive mere og mere aktivt og er en real dybtgående ondskab, eftersom frygt for det åndelige er dens primære kendetegn. Dem, der siger anderledes, er kortsigtede og vurderer ikke sagerne ud fra deres rette plads. (...)

Der er tre strømninger, som gennem deres indre relation havde den største ødelæggende magt i den menneskelige evolution, idet de, på forskellig måde, har optaget det nedarvede og det nye i sig. **Den første** er den, jeg kalder **amerikanisme**, som tenderer mod at skabe større og større frygt for ånden, hvilket gør, at verden bliver et sted, hvor man udelukkende kan leve i det fysiske. (...) Menneskets forbindelse med det åndelige er dømt til at uddø under en sådan indflydelse. I disse amerikanistiske kræfter ligger det, der faktisk vil bringe jorden til ophør – til ødelæggelse, der til sidst vil dømme den til døden, fordi Ånden vil blive lukket ude fra den.

Det andet destruktive element er ikke kun det katolske, men al jesuitisme, som i sin essens praktisk talt er allieret med amerikanismen. Hvor den sidstnævnte er kultivering af den impuls, der opbygger frygten for ånden, så søger den førstnævnte at vække den tro, at man ikke skal søge kontakt med ånden, som den anser for umulig; den ønsker, at dem, der indkaldes til den Katolske Kirkes lærerembede, dispenserer de åndelige velsignelser bort [Steiner må her mene åndelige velsignelser, som livet og den åndelige verden selv kan give mennesket – kirken overflødiggøres i det, som et jordisk liv levet ud fra ånden selv kan give os]. Denne indflydelse søger efter at hentære kræfter i den menneskelige natur, som står velvilligt over for det oversanselige.

Det tredje elements særlige kendetegn kan ses rejse sig på en forfærdelig måde i Øst; en social stat baseret på en rent animalsk, fysisk socialisme. Uden at vi dermed plastrer det til med dogmer, kalder vi det "bolsjevisme", og det vil ikke blive overvundet nemt af menneskeheden."

Om den amerikanske strømning gav Steiner visse uddybninger, der vil blive bragt i kapitel 7. Der vil man se, at med 'amerikanisme' mener Steiner ikke noget, der udspringer af den amerikanske befolkning, der tæller mange forskellige folkesjæle, men af visse geologiske væsenkræfter i Amerika – der så ganske vist i større eller mindre grad påvirker dem, der bebor verdensdelen. Om den romersk-katolske strømning gav han to år efter ovenstående foredrag følgende vigtige uddybning. Vi kommer ind, hvor Steiner har skitseret, hvordan materialistisk tankegang kan manifestere sig i eksempelvis omgangen med Jordens fysiske energikilder, og til disse vildfarelser har Steiner netop leveret nogle åndsvidenskabelige kommentarer...

"Alle disse ting vil uafværgeligt være voldsomt anfægtede i visse kredse, og det eneste, der kan hjælpe, er at så mange mennesker som muligt bliver bevidste om den nuværende opgave for menneskeheden – at være opmærksom på, at **den individuelle bevidsthed** skal gribe verden. Den vil gøre det, men den kan enten gribe fat i verdens visdom eller i blinde instinkter. Hvis den griber fat i de blinde instinkter, vil der opstå en helt asocial tilstand, såsom det nu forberedes i Rusland. Det vil, mine kære venner, efterhånden fremkalde en asocial tilstand, mod hvilken den engelske eller nordamerikanske regering, for ikke at tale om den franske eller enhver anden, vil være helt forsvarsløs. Det ville være barnligt at tro, at det engelske parlament vil være i stand til at beskæftige sig med, hvad der vil gribe menneskeheden, hvis den enkelte bevidsthed fungerer blot ved instinkt.

Men der er en magt, der vil være klar til at beskæftige sig med det, og det er magten i Rom. Det er kun et spørgsmål om, hvordan det vil blive gjort. Rom kan etablere et herredømme; det har de nødvendige midler til dette. Det eneste virkelige spørgsmål er derfor ikke, om bolsjevismen eller det angelsaksiske borgerskab får overhånd; spørgsmålet er, om der vil være asocialt kaos, romersk herredømme eller beslutsomheden hos den del af menneskeheden, der fylder sig med den ånd, som den vestlige kirke i [år] 869 i Rådet for Konstantinopel erklærede det kættersk at anerkende." [30]

Steiner ser altså i dette foredrag 3 muligheder for i det mindste Europas fremtid:

#1: ANTI-ÅNDELIGT INSTINKTLIV – BOLSJEVISME/KOMMUNISME, der fører til asocialt kaos – individet regnes i realiteten ikke for noget videre (andet end for en *arbejder!*), eftersom individet ikke er et åndeligt væsen.

#2: ROMERSK-KATOLSK HERREDØMME, der angiveligt gerne vil kaste sig over opgaven og, siger undertegnede: som på sin vis vil kunne klare at skabe orden, men ligesom med Sovjetkommunismen på en sådan måde, at individet ikke er frit, og at al tanke om ånd er noget kættersk, hvorfor også dette herredømme i længden vil fejle. Modsat kommunismen medgiver katolicismen som bekendt det guddommeliges realitet, men det enkelte menneskes ånd erklærede den i år 869 for ikke-eksisterende. Kun det fysiske legeme og sjælen blev anerkendt. En romersk-katolsk orden ud af kaos vil derfor ikke i længden kunne holde. Menneskene vil før eller siden opdage pseudo-åndeligheden i det ensidigt sjælelige. Husk tillige Oswald Spenglers ovennævnte ord: »Der er i Tyskland en katolsk bolsjevisme, der er farligere end den antikristlige, fordi den skjuler sig bag en religionens maske.«

#3: INDIVIDETS ÅNDS-BEVIDSTGØRELSE i verdensvisdom. Hertil kræves blandt andet den frihed i kultur- og åndslivet inklusive uddannelsesområdet, som den sociale tregrening tilbyder.

De romersk-katolske træk ved EU belyses nærmere i del 2, kapitel 6. For bevidstgørelse om ånden kan blandt andet anbefales at studere antroposofien bredt set. Med i dette hører helt naturligt at studere alskens åndelige retninger ud over antroposofien selv. Steiner så både Kristus, Buddha og åndsvæsener lige fra naturånder til de gamle nordiske guder som åndelige realiteter. Han så disse i deres udviklingsforløb og ikke kun sådan, som de var i ældre tider.

Rudolf Steiner refererede i en helt tydelig sætning, at for at genrejsningen af det Hellige Romerske Imperium kunne finde sted, måtte man først ”gøre de enkelte stater fra det tidligere tyske rige selvstændige og ud af de selvstændige stater (...) atter oprette den tyske nations hellige romerske rige.” Vi ser altså Steiner advare imod noget, der var planlagt til i et senere stadie at blive en modsætning til Wilsons materialistiske (blodstilknyttede) ‘folkenes selvbestemmelse’. Modsiges Steiner dermed sig selv?

Undertegnede svar er: Slet ikke. Jeg både anerkender og deler den intuition, der ligger i at ville noget andet end nationalstaten, vi må dog altid kunne stille os kritiske over for dette ”noget andet”, som vi hænger vores intuition op på. Ellers risikerer vi, at vi blot leder os ind i et andet slags vildspor. Helt på linje med Steiners sætning fra 1924 kan det ikke være udpræget viist, hvis nogle vil EU, alene fordi EU er en (potentielt) modsætning til nationalstaten. – Nu er det ikke helt fair af mig at skrive ‘alene’, for disse ‘nogle’ vil næppe kun undgå noget ved hjælp af EU. De vil også opnå noget, nemlig fred og samarbejde om mangt og meget. Denne stræben deles jo imidlertid af de fleste, der vil noget andet end EU. Med andre ord:

Det er fuldt ud legitimt ikke at ville noget, man anser for lige så slemt og måske på nogle måder værre end nationalstaten. Det er fuldt ud legitimt, hvis man *som overgangsfase til udfasningen af nationalstaterne* vil bevare vægningen af mellemstatslige aftaler frem for overstatslige. Og det er i det hele taget fuldt ud legitimt at ville en helt tredje eller syvogtyvende vej end den overstatslige. Kapitel 5 kommer nærmere ind på dette skisma.

Før de tre ovennævnte mulighedspunkter (#) indkredsede Steiner yderligere en fremtidig (pseudo)mulighed. Den kan vi for overskuelighedens skyld også give et nummer, så der altså bliver fire:

#4: ‘AMERIKANISME’.

Rudolf Steiner har skitseret, hvad man kan kalde en helt femte vej, der vil kunne dominere verdens udviklingsforløb. Vi har nemlig amerikanismen, og vi har de tre #-punkter fra før. Hvad jeg derfor kalder den femte vej, det præsenterer Steiner os for i det andet foredrag i foredragsrækken ‘From Symptom to Reality in Modern History’. Der er her tale om en passage, som er lidt svær at gennemtrænge og oversætte, men kildenoten [31] rummer link til både den

tyiske transskribering og til den engelske oversættelse fra rsarchive.org, så læseren eventuelt kan gøre sin egen indsats. Steiner fortæller:

”Da bevidsthedssjælens tidsalder havde sit morgengry, følte man instinktivt, at mennesket var ved at miste sit hidtidige tyngdepunkt – og måtte finde et nyt. Men på den anden side: Hvis han, mennesket, forholder sig passivt, hvad er så hans muligheder? En mulighed er simpelthen at give ham frie hænder i hans søgen efter bevidsthedssjælen; at sætte ham fri til at udvikle sig på sin egen måde [dette er ovenstående punkt #3 og det, som Steiner arbejdede for]. En anden mulighed, hvis han overlades til sig selv, er, at Rom tilriver sig stor vigtighed og muligvis udøver betragtelig indflydelse på ham, såfremt det lykkes med at tøjle hans bestræbelser på at udvikle bevidsthedssjælen, så at han holdes på forstands- eller gemytssjælens stade [dette er ovenstående punkt #2]. Og konsekvensen af dette vil blive, at mennesket hverken vil kunne nå til bevidsthedssjælen eller til åndsselvek og derfor vil ofre sin mulighed for fremtidig udvikling. Dette vil være blot én af de veje, ad hvilke fremtidig evolution kan bringes i fare.”

Steiner springer i dette foredrag over at nævne den bolsjevisme, man så fremkomme i Rusland, samt ‘amerikanismen’. Han går i stedet til følgende fremtidige ”mulighed”, der jo så reelt bliver en femte, når man medregner foredraget fra før. Som læseren nok har forstået, har flere af metoderne og vejene til at afsnøre mennesket dets åndelige udvikling eksisteret længe. I nogle tilfælde får metoderne blot nye skikkelser eller modifikationer, eller de holder midlertidige pauser eller deles i forskellige grene, der på overfladen meget vel kan bekriige hinanden, men reelt har de samme endemål. Vi fortsætter altså nu med at høre om en af disse gamle metoder, som imidlertid stadig lever og virker, påpeger Steiner:

”En tredje mulighed er at gå til værks på en endnu mere radikal facon. For at mennesket ikke skulle fanges mellem sin stræben efter bevidsthedssjælen og de bevidsthedsmæssige begrænsninger, der blev påført det af Rom, blev der gjort forsøg på at undertrykke dets higen efter bevidsthedssjælen; at underminere denne higen endnu mere radikalt, end Rom gjorde. Dette opnås ved at kastrere de progressive impulser og som substitut for deres dynamik indføre den traditionens døde hånd, som var blevet bragt over fra Østen, omend de esoterisk indviede Tempelriddere havde haft en anden hensigt for øje. Men efter at lederne var blevet nedslaget, efter Philip den Smukkes undertrykkelse af Tempelordenen, havde noget af den kultur, som var blevet overbragt fra Østen, overlevet. Ikke blandt isolerede individer, men på historiens grund. Det, som Tempelridderne havde bragt over, infiltrerede gradvis Europa ad talrige kanaler (som jeg allerede har indikeret), men det var i vidt omfang berøvet sit åndelige indhold. Hvad Tempelridderne overførte, var hovedsageligt indholdet af den tredje efteratlantiske kulturepoke. Katolicisme overførte indholdet fra den fjerde epoke. Og det, hvorfra åndeligt indhold var blevet ekstraheret som saften fra en citron – det, som var overført i form af eksoterisk frimureri i York- og Scottish-logerne og gennemtrængte især de engelsktalende folks esoterik – denne udpressede citron, der rummede hemmelighederne fra den egyptisk-kaldæiske kulturepoke, den tredje efteratlantiske kulturepoke, tjente nu som midler til at implantere udtørrede impulser ind i bevidsthedssjælens liv. Således opstår der en situation, som er et vrængbillede for det fremtidige udviklingsforløb.”

”Katolicisme overførte indholdet fra den fjerde [efteratlantiske kultur]epoke,” anførte Steiner i det netop citerede. Det skal dog siges, at han senere samme år udtalte i foredragsrækken ‘The Challenge of the Times’, at ”de teokratiske institutioner rummer en stor lighed med den tredje efteratlantiske kulturepoke, og dette inkluderer sågar den katolske kirkes institutioner.”[32] – Der er i nutidens katolske kirke træk fra begge epoker. Nuvel: Ud fra det lange citat kan vi indskyde den konklusion, at Steiner reelt så en femte fremtidig mulighed:

#5: DEN FRIMURERISKE STRØMNING som den er i dag; en udtørret impuls, berøvet for sit åndelige, rigtige indhold.

Ud af de fem muligheder er det antroposofisk set indlysende, at kun #3 udgør en reelt sund og holdbar mulighed. Der er talrige tegn på, at man også med god ret kan sige, at alle de fire øvrige ”muligheder” (strømninger, elementer) er at finde i EU.

Ser man på vor tids frimureri, vil man kunne se, hvor stærkt frimurerlogerne og deres symbolik er præget af det gamle Ægypten. Vi vender kortfattet tilbage til frimureriet og dets aktuelle indflydelse i kapitlet ‘Mere om de andre forvaltere i EU’ (kapitel 7).

*

3.4: Om Boardmans analyser, åndelige nøgleår og året 1957

Kapitel 2 nævnte ‘Lothars rige’, og vi har tillige strejft den for verden skæbnesvangre ”beslutning” i år 869 om, at ånden ikke eksisterer. Begge dele fører mig til en bog, jeg meget varmt vil anbefale til alle, der interesserer sig for både historie og nutid – og trådene mellem dem – på et åndsvidenskabeligt grundlag. Den antroposofiske historiker Terry Boardman udgav i 1998 bogen ‘Mapping the Millenium – Behind the Plans of the New World Order’ på Temple Lodge Publishing. Særligt kapitel 2, ‘Here be Dragons’, beskæftiger sig med EU. Boardman skriver på side 76:

”På et tidspunkt under foredragsrækken i Koberwitz i sommeren 1924 [landbrugskurset] sagde Rudolf Steiner tilsyneladende, at der ville komme et Europas Forenede Stater [United States of Europe] lig Amerikas Forenede Stater. På spørgsmålet om, hvornår dette ville opstå, svarede han: om cirka 70 års tid (1992? 1994?). Så længe Europas folkeslag undgår de mulige skyggesider/nedgangskræfter [Boardman: downsides] af dette – overdreven bureaukratisk centralisme, ”besættelse” af det Romerske Imperiums spøgelse og amerikanismens homogeniserende ensretning – vil en overnational økonomisk union, en Europæisk Konføderal Union, der finder sammen, fordi folket (ikke kun bureaukraterne) vil det sådan, kunne spille en afgørende rolle i fremmelsen af harmoni blandt folkeslag med forskellige baggrunde.”

Det kunne være rart at vide, hvad Boardman mener med *supranational* (overnational eller overstatslig), når han samtidig taler om den moderate model *konføderation* modsat *føderation*. Hvis man mener overstatslig sådan, som det foregår i EU, hvor regeringer kan nedstemmes, så er det én ting. Mener man med udtrykket, at regeringer indgår i et tæt og formaliseret samarbejde om det, de alle virkelig kan blive enige om, så er det en anden ting. Dette har jeg ikke fået spurgt ham om endnu, men jeg har dette efterår (2014) spurgt ham om kilden til oplysningen om Steiners udtalelse. Terry Boardman er en seriøs historiker og er dermed nøje med sine kilder, men i dette tilfælde er kilden ikke kommet med. Citatet indgår ikke i selve landbrugskurset (det har jeg undersøgt), men må være blevet fremsagt af Steiner i en af de frie stunder under forløbet og være nedfældet af en, der deltog i kurset. Boardman har ikke kunnet finde kilden, men han har svaret mig på e-mail, at hans oplevelse, da han læste den tilbage i 1998, var, at Steiner i det mindste ikke gav indtryk af de kommende Europas Forenede Stater som noget positivt, snarere tværtimod (*”It was not my understanding that he was saying that about the USE in any positive sense as if to say ”this will be a good thing” but rather, the opposite.”*).

Boardman nævner lidt senere i sin bog det tætte samarbejde mellem to katolikker og EF-faddere; franske *Robert Schuman* og *Konrad Adenauer*, som var tysk og rhinlænder. Boardman skriver nu noget, der indikerer stor esoterisk betydning:

”Meget i disse to mænds tanker i de sene 1940’ere og tidlige 50’ere udgjorde rekonstruktionen af en slags nutids-Lothar-rige [Lotharingia (Lorraine)] mellem Frankrig og Tyskland. Dette var den

gamle Karolingiske stat, der var opstået, da Charlemagnes tre sønnesønner delte hans rige mellem sig ved delingen af Verdun i 843. Den strakte sig fra Holland i nord gennem vor tids Belgien og omfattede meget af Rhinland-området, Schweiz, Burgund, Savoien og det nordlige Italien. Dens liv var kort, og den blev effektivt bragt til ophør efter blot 26 år, i 869, da Charles den Skaldede af Frankrig marcherede med sin hær ind i Lotharingia. Det følgende år var Lotharingia delt mellem de to overlevende brødre, franske Charles/Karl og tyske Ludvig. Dens italienske hale blev til et spirende Italien. I den periode blev anerne til tre store europæiske kulturer født.

Betydningen af året 869

Rudolf Steiner anviste, at der er bestemte nøgleår i historien, der fungerer som aksepunkter. Relationer kan ses ud fra de år, der ligger på hver side af dem. De åndelige begivenheder i året 1878 reflekteres, med 1879 som akse, i de jordiske begivenheder i 1880. Året 1413, begyndelsen for den femte efteratlantiske kulturrepøke, var et andet sådant akseår. Fra 1413 til 1957 = 544 år, og 1413 - 544 = 869. Året 1957 var året for underskrivelsen af Romtraktaten, som etablerede EF. Denne blev først og fremmest bygget omkring, og har siden drejet sig rundt om, forholdet mellem Frankrig og Tyskland, og den afhang i de sene 1950'ere og tidlige 60'ere i høj grad af det personlige forhold mellem Adenauer og Charles de Gaulle (Charles/Karl af Frankrig) – begge mænd, som betragtede Charlemagnes rige med en vis nostalgi og jævnlige hentydede til det.”

– Terry Boardman fremfører flere EU-relaterede eksempler på akseår, men jeg henviser til bogen. Det skal dog med, at Boardman på side 78 omtaler den amerikanistiske strømning i EF-/EU-projektet: ”Siden Anden Verdenskrig er dette projekt blevet båret frem af både kontinentale romersk-katolske tænkere og politiske aktivister og også af det amerikanske østkyst-etablissement. (...)”

På Terry Boardmans hjemmeside www.threeman.org kan man læse artikler, der omhandler eller nævner EU, og som er forfattet siden ‘Mapping the Millenium’.

*

3.5: Frihed, lighed, broderskab, Prokofieff, Borgman Hansen

Lad os vende tilbage til Steiner i ‘From Symptom to Reality in Modern History’. Han skitserer her den strømning eller bevægelse, der kom fra Østen og blev misbrugt til at underminere menneskers higen efter bevidsthedssjælen endnu mere, end Rom gjorde og gør:

”Hvad man overfører fra fortiden, kan ikke blot bruges til ved hjælp af suggestion at undertrykke bevidsthedssjælens selvstyring, men også til at dæmpe og endda lamme dens dynamiske energi. Og hvad dette angår, er der opnået en høj grad af succes; den spirende bevidsthedssjæl er i vid udstrækning blevet bedøvet. Rom – nu taler jeg billedligt – gør brug af røgelse og bevirker en tilstand af semibevidsthed ved at fremkalde en drømmelignende tilstand. Men den bevægelse, jeg nu refererer til, luller folk i søvn (det vil sige bevidsthedssjælen) fuldstændigt. Ydermere, som historien bevidner, trængte denne tilstand ind i den nuværende evolution. Således har vi på den ene side det, der er skabt gennem den stormfulde fremkomst af broderskab, frihed og lighed, mens der på den anden side allerede eksisterer den impuls, som forhindrer, at menneskeheden under den femte efteratlantiske kulturrepøkes forløb klart opfatter og indser, hvordan broderskab, frihed og lighed fanger an i menneskeheden. For de kan kun opfatte dette klart, når de er i stand til at gøre brug af bevidsthedssjælen for at komme til sand viden om sig selv, det vil sige når de vågner i bevidsthedssjælen. Og når mennesker vågner i bevidsthedssjælen, bliver de opmærksomme på

sig selv i kroppen, sjælen og ånden, og det er præcis, hvad der må forebygges [mener de pågældende impulser].”

Tidligere i samme foredrag redegør Steiner for, at *Frihed, Lighed, Broderskab* faktisk ikke er sundt som samlet pakke, hvis det indføres i samfundssektorerne, før menneskene er udviklede til det. Hvert af de tre begreber må udvikles i tråd med hvert led i det, antroposofien kalder for det tresidede eller treleddede menneske; krop, sjæl og ånd. Et menneske består af og lever i hver af disse tre ”verdener”. Ser vi på dette i relation til samfundsforholdene, da berører vi noget, der kalder på en artikel i sig selv, men vi taler her om noget, der ses i begrebet *synarki* – det vil sige, sådan som begrebet er blevet retarderet til at blive. Oprindeligt er *synarki* (*synarchos*) nemlig et positivt og ægte broderskabsideal, men det er blevet kapret på samme måde som begrebet *broderskab* (som i *Frihed, Lighed, Broderskab* – der i sin sande form korresponderer med *Det Frie Åndsliv, Fællesskabets Spilleregler, Den Associative Økonomi*). Hvad jeg lige nu blot vil kalde for the establishment, har stjålet disse begreber, der skulle være levende for alle, og slæbt dem ind i egne, gruppeegoistiske gemakker, herunder både storindustri og hemmelige, okkulte selskaber. Derved er idealerne, målene, blevet karikaturer i hænderne på tyranner, så vi i stedet har storcentraliserende magtenheder.

Resultatet – for blot at nævne en enkelt kendt og aktuel konsekvens – er den tyranniske, egoistiske og gruppeegoistiske storkapitalisme, som vi ser hærge mennesker og natur i dag. Den domineres af de angloamerikanske interesser, men andre, vel især Kina, er også grundigt på vej. Hvorvidt hærgen af mennesker og natur sker inden for nyliberalistisk kapitalisme eller reguleret af understøttende kommunistiske stater, er i sit resultat ligegyldigt. Hærgen er det i begge tilfælde. Den nyligt afdøde antroposof Sergei O. Prokofieff har set samme resultat – og bagvedliggende årsag. I en bog[33] fra 1989, her oversat fra den engelske udgave fra 1993, skriver Prokofieff på side 410:

“Alt i alt rejser det indtryk sig, at Rusland nu for tiden gøres til genstand for et andet ‘eksperiment’ (eller rettere en metamorfose af det første), som i sidste instans har sin kilde i de samme okkulte cirkler (de hemmelige broderskaber) i Vesten, hvis intentioner og mål Rudolf Steiner talte ret udførligt om i begyndelsen af vort århundrede, og fra hvis midte det første eksperiment var igangsat i hans egen tid. Implementeringen af ‘Marshall-planen’ i Vesttyskland efter slutningen af Anden Verdenskrig – forstået som et resultat hvorudfra ‘amerikanisme’ blev grundigt etableret i Centraleuropa og således i væsentlig grad kastede sidstnævntes egne åndelige opgaver i baggrunden – kan betragtes som en optakt til eller generalprøve for disse nuværende begivenheder i Østeuropa.”

Senere skriver Prokofieff om, at det ikke alene er afgørende for Østeuropa og dets forhold til Centraleuropa, men for hele menneskeheden, at en ny kristen kultur kommer til at opstå, som kan finde fodfæste i Centraleuropa. Jeg synes, Prokofieff sammenfatter Steiners budskab med disse ord: *”Hvis denne ikke opstår, vil Østeuropa og i første omgang Rusland selv – gennem sin manglende evne til at finde et svar på sine brændende spørgsmål i Centraleuropa – blive placeret mellem to dæmoniske modbilleder i bevidstheds sjælen; mellem bolsjevisme i fortiden [der jo ifølge Steiner reelt har samme afgørende, åndsfjendtlige væsenstræk som den romersk-katolske strømning] og amerikanisme i fremtiden. Og det vil som resultat være i fare for at opgive al videre udvikling og for at søge det åndelige i de lavere sjæleled – altså reelt de tidligere epoker af jordisk evolution, som er associeret med disse.”*

(Det er ganske vist i stort omfang et faktum, at den før beskrevne hærgen kun kan få lov at ske, så længe produkternes aftagere – mere eller mindre os alle – tillader det at ske. Jeg skriver ”i stort omfang” og ikke ”fuldt ud”, fordi mulighederne for overhovedet at kunne ”vælge med indkøbskurven” samtidig indskrænkes af det nævnte tyranni. Eksempelvis forsvinder til stadighed

afgrødesorter i titusindvis med storindustrialiseringen. Kapitel 8 vil kort belyse tiltag, der er i gang for at prøve at vende tendensen).

Oskar Borgman Hansen holdt 18. september 2004 et foredrag i København om EU's Forfatningstraktat. Selv om jeg ikke skal udelukke, at Borgman Hansen har haft et lidt andet afsæt for sit udsagn, vil jeg godt bringe et citat af ham i lyset af Prokofieffs ditto: *"Det allerfarligste, der kan ske i dette århundrede, er, hvis USA's magtimpuls forbindes med EU's reaktionære energi. USA har ikke interesse i menneskeheden og er fremtidsrettet i sin magtimpuls, EU har ikke interesse i individet og er fortidsrettet i sin magtimpuls."*

*

3.6: En fodnote: lidt om det politiske spektrums syn på EU

Til dem, der undrer sig over, at både den ydre højrefløj og den ydre venstrefløj kan tælle EU-modstandere, vil jeg sige, at vi finder forklaringen ved at skelne mellem EU's *struktur* og EU's *indhold*. I sin struktur ligner EU mere og mere en statsmagt, og en sådan så vi jo par excellence i Sovjetunionen. Primært derfor er mange på højrefløjen imod/kritiske. I sit indhold, derimod, tjener EU altovervejende storkapitalen, primært på nyliberalistisk måde, sekundært på protektionistisk måde. Derfor er mange venstrefløjsfolk imod/kritiske. EU's 'demokratiske underskud' er noget, fløjene har til fælles som bevæggrund. Men derudover er der EU-modstandere og EU-skeptikere i hele det politiske spektrum; det viser meningsmålinger og folkeafstemninger, og deri adskiller modstanderne sig ikke fra tilhængerne. Det er politikere og massemedier bare ikke så flittige til at tale om. Det ligger udtalt, at dét at ville noget andet end EU helst skal fremstilles som noget pjat, kun fløjene og ekstremisterne kan finde på. For dem, der ikke er på fløjene, og for partiløse og sofavælgere er bevæggrunden for modstanden og skepsissen i høj grad problematikken omkring (ringe) demokrati og nærhed.

*

3.7: Åndeliggjort socialisme. Paven imod antroposoftekster

Senere i 'From Symptom to Reality in Modern History' (og i andre foredrag) påpeger Steiner, at socialisme er mulig og vigtig, men forudsat at den gennemstrømmes af åndelig erkendelse. Således udtalte Steiner i foredragsrækkens niende og sidste foredrag[34]:

"Hvis socialismen skal tage over, må det religiøse liv være helt uafhængigt af statsorganisationen; den må inspirere hjerter og sjæle hos mennesker, der lever sammen i et fællesskab helt uafhængigt af nogen form for organisation. Hvilke misforståelser, der er blevet gjort i dette felt! (...) Og ikke alene har den romersk-katolske kirke etableret sig selv som en politisk magt, den har især i de senere århundreder også formået, indirekte via jesuitisme, at infiltrere de andre domæner, at deltage i deres organisation og gennemsyre dem med katolicismens ånd."

– *"mennesker, der lever sammen i et fællesskab helt uafhængigt af nogen form for organisation,"* tilføjede Steiner før. Nu er et fællesskab i en vis forstand den ene eller anden slags organisation, om nok så uformel og nært mellemmenneskelig, men Steiner taler formentlig om institutionaliserede organisationer. Undertegnede har så langt fra læst alle Steiners værker (dén indsats er et livsværk), men i alle tilfælde har jeg ikke mødt noget i antroposofien, der taler for, at en eller anden art europæisk unions-organisation skulle være en undtagelse fra vigtigheden af at leve i organisationsuafhængige fællesskaber.

Godt et år efter – i foredragsrækken ‘Gedankenfreiheit und soziale Kräfte’ – uddybede Steiner flere af de nu beskrevne forhold:

”Kun åndelig erkendelse kan tilbyde et pålideligt grundlag for menneskelige håb for fremtiden. Når vi gennemtrænger vores intellektuelle natur med resultaterne af åndsvidenskab, vil det bringe de effektive viljesimpulser tilbage ind i menneskelivet på Jorden, der nu er i tilbagegang. Tidligere generationer kunne stadig forlade sig på deres instinkter. I oldtidens Grækenland, eksempelvis, behøvede dem, der blev myndige og var parate til at deltage i offentlige anliggender, blot at bringe deres nedarvede instinkter i brug. I dag er det ikke længere muligt. Al kultur ville forsvinde, hvis vi forsøgte kun at forlade os på vore jordiske instinkter, hvilket er det, socialismen i Østeuropa gør. I sidste ende forlader den sig på ingenting. Hvis vi knytter vore håb til en socialisme baseret på åndsvidenskab, forlader vi os på noget virkeligt.

Opfattelserne og synspunkterne, jeg har præsenteret her, tages selvfølgelig endnu ikke alvorligt af et stort antal mennesker, selv om nogle af vore modstandere tager dem alvorligt nok. Da jeg for eksempel stadig arbejdede i Dornach, læste jeg i vores magasin Dreigliederung des sozialen Organismus om et spøjst foredrag holdt her i Stuttgart af en kannik fra den katolske kirke – komplet og med musikalsk akkompagnement, mener jeg, det var. Dette foredrag var bygget på systematiske foredrag af jesuiterpræsten Otto Zimmermann, som er dukket op i næsten hvert nummer af det jesuitiske blad Stimmen der Zeit [Tidens Stemmer]. Foredragsholderen sagde, at katolikker, der ønsker at orientere sig om, hvad Steiner siger, skulle konsultere dennes modstanderes skrifter, fordi Paven havde forbudt læsningen af Steiners egne og hans følgeres skrifter.

Den Romerske Hellige Forsamling af 18. juli 1919 udsendte en generel forordning, der forbød læsning af teosofiske og antroposofiske skrifter – i det mindste ifølge Zimmermanns tolkning, og vi kan ikke tro, at den jesuitiske præst altid lyver. At han nogle gange lyver, er indlysende ud fra hans påstand om, at jeg er en tidligere præst, en desertør fra et kloster, når jeg faktisk aldrig har tilhørt noget kloster. Han trak senere sin udtalelse tilbage med ordene, at den ikke længere kan substantieres – en mærkelig måde at rette en løgn på! Jeg tror imidlertid ikke, at han lyver angående forordningen om at forbyde katolikker at læse mine bøger. Disse vore modstandere har tydeligvis en anelse om den kendsgerning, at antroposofisk åndsvidenskab forsøger at introducere meget virkelige kræfter til det moderne liv.”[35]

Godt en måned efter gav Steiner en mere konkret oplysning om det interne katolske forbud: *”De første kristne kirkefædre var faktisk mere viise, meget mere viise, end deres nuværende efterfølgere. Deres nuværende efterfølgere har forbudt læsningen af antroposofiske tekster. Som det er jer bekendt, er det blevet forbudt på dekret fra Forsamlingen af Hellige Kontorer i Rom siden 18. juli 1919.”[36]*

*

3.8: Steiner om tregrening mellem (blot) tre europæiske lande

I januar til februar 1920 holdt Rudolf Steiner 18 foredrag, der er blevet samlet i én udgivelse (GA 196).[37] Det femtende foredrag er fra den 15. februar og har i den engelske udgave fået titlen ‘A Spiritual Contemplation of Threefolding’. Foredraget kommer blandt andet ind på tanken om et ‘forenet Europa’. Lad os bringe nogle uddrag – Steiner hentyder til den nyligt overståede Første Verdenskrig:

”Under denne forfærdelige krig og dens efterdønninger har velmenende mennesker ofte talt for et forenet Europa. Faktisk blev dette råb om et forenet Europa allerede rejst i 1870 af Ernest Renan(X), den franske biograf, der har skrevet om Jesus’ og apostlenes liv. I løbet af den nylige

krig blev det gentaget ofte. Renan sagde, at hvis Europa skulle reddes, er det absolut nødvendigt, at et partnerskab etableres; et fredeligt partnerskab mellem Frankrig, Storbritannien og Tyskland. I særdeleshed blev dette synspunkt støttet i krigens løb af de mennesker, der ikke var blevet narret af den offentlige mening eller af vurderinger udbredt af andre, som var særligt fokuseret på et eller andet givet emne. Opråbet kom fra mange velmenende og upartiske mennesker. Nu kan du på den anden side sige: ”Europas udvikling gennem de seneste årtier var sådan, at den faktisk agerede modsat de ting, som en fornuftig person måtte anerkende som nødvendigt, hvis den europæiske civilisation skal fortsætte i fremtiden. Uden dette fredelige partnerskab” – sagde disse upartiske mennesker – ”er Europa færdig.” Men i de seneste få år er vi aldrig ankommet til dette fredelige partnerskab; allerhøjst har vi illusionen af et sådant partnerskab.”

(X): (1832-1892). Fransk lærd og filosof. Professor i hebraiske, kaldæiske og syriske sprog ved Collège de France. I begyndelsen var han præst. Artiklen, Steiner refererer til, er 'La guerre entre la France et l'Allemagne', der optrådte i Revue des deux Mondes, 40. årgang, nr. 89, Paris, 15. september 1870.

Steiner specificerer ikke, hvad hverken de omtalte mennesker eller han selv har i tankerne; føderation, konføderation, slet og ret et tættere mellemstatsligt samarbejde eller en fjerde overordnet form for partnerskab. Ordene er alene et 'forenet Europa' og 'fredeligt partnerskab'. Det eneste, der specificeres, er, at der er tale om Frankrig, Storbritannien og Tyskland. Andre europæiske landenavne nævnes ikke. Vi rykker et stykke frem i foredraget:

”Når folk i dag taler om behovet for fredsftaler mellem Centraleuropa og Vesteuropa, må de forstå klart, at hele Europas åndelige udvikling beviser, at en sådan fred kun kan realiseres, når det tyske folk når til at føle om sig selv: ”Vi er ikke bestemt til det ydre juridisk-politiske liv; vi er kaldede til at praktisere åndeligt liv.” Men de må blive i stand til at gøre dette [det åndelige liv]; nu for tiden har det været umuligt for dem. Nu for tiden har de heller ikke nogen ansvarlighed herfor. Vi må nå til at anerkende, at det i sandhed politiske folk er det franske folk, fordi det er den befolkning, der bedst forstår, hvordan det individuelle menneske føler sig som medlem af en politisk stat. På denne måde vil vi have adskilt det åndelige liv fra det retslige eller politiske liv i den europæiske civilisations store billede.” (...) Så her har vi de tre områder, jeg ofte har talt om; jeg har sagt, at de må etablere en tregrenet relation til hinanden – tysk: åndeligt; fransk: politisk-juridisk; engelsk: økonomisk. Hvordan vil vi kunne afdække muligheden for internationalt samarbejde? Gennem en udgydelse af princippet om tregrening over disse områder. For kun på den måde vil det være muligt at udveksle med hinanden. Dette vil ikke være muligt på anden måde. Dette er den åndelige impuls. Af denne grund, mere end nogen anden, må vi studere det nittende århundredes historie.”

Man skal have stærkere iagttagelsesorganer, end undertegnede har i skrivende stund, for at vide, om den åndelige impuls for det ovenstående har ændret sig siden 1920. Men tager man Steiners ord bogstaveligt, så er der 25 EU-lande, der højst sandsynligt ikke bør eller ikke behøver at være EU-lande. Frankrig, Storbritannien og Tyskland bør blive – eller rettere: Hvis vi vil følge Steiners beskrivelser af tregreningens vigtighed, ville min frie fortolkningsleg om at de tre lande bør blive, forudsætte, at EU enten har opnået tregrening eller har en rimelig udsigt til at enten kunne eller ville det. Læseren kan selv vurdere, om et af disse tre forhold er tilfældet. (Jeg ser på ingen måde, at de er det). Steiner talte her om et forenet Europa som tregrening over disse tre landeområder, ikke om enhedspolitisk føderalisme. At bytte de nationale enhedsstater ud med en stor-enhedsstat (hvad EU's næsten altomfattende lovmaskine helt tydeligt er) kan jeg ikke se minder om noget, Rudolf Steiner nogensinde anså for sundt. Kan mine læsere? Jeg vil ærligt gerne vide det, hvis nogen kan. Jeg har telefonnummer **4233 5454** og e-mail: **magnus[snabel-a]falko[punktum]nu**

– De andre 25 lande kan, hvis de vil, mere utvetydigt melde sig ud af den Europæiske Union og vil stadig være en del af det europæiske kontinent, ligesom de nuværende europæiske ikke-EU-lande Island, Norge, Liechtenstein, Schweiz, Andorra, Gibraltar, San Marino, Vatikanstaten, Albanien, Moldavien, Bosnien-Herzegovina, Makedonien, Montenegro og Serbien er det. Ud fra knap så forsigtige definitioner kunne man også nævne Færøerne, Grønland, Kosovo og Hviderusland (Belarus), og nogle anser endvidere Rusland, Aserbajdsjan, Georgien, Armenien, Kasakhstan og Tyrkiet for at være delvis europæiske, delvis asiatiske/østlige. Herefter kan vi arbejde for tregrening, uden, hvis man må udtrykke sig sådan, at blive forstyrret af EU-centralisme og EU-diktater. Så store forandringer er ikke uden risici. Det er EU-centralisme og EU-blokdannelse imidlertid heller ikke. Steiner fortsætter:

”Den måde, ting for tiden læres på i vore universiteter, vil føre til vores undergang. At løfte sig til en ny begyndelse for vores uddannelsesfelt kan kun gøres gennem befrugtningen med åndsvidenskabens viden. (...) Indtil der er et tilpas stort antal mennesker, der har sådan en forståelse, kan vi ikke gøre noget med disse ting i verden. Vi kan ikke bare ty til vore institutioner, vi kan ikke bare praktisere nye organisatoriske praksisser. Derimod er det nødvendigt, at der er så mange mennesker som muligt, der har viden om disse sager i deres kognitive sjælefakultet, så at vi da kan etablere nye institutioner med disse mennesker. Da vil modstandskræfterne ikke være i stand til at stå imod os længere.”

GA 196-foredraget fra 6. februar bruger også et enkelt sted formuleringen ‘forenet Europa’, men her er der ret tydeligt tale om Europa i den rent kontinentale forståelse, altså at det geografiske område overhovedet opfattes som et kontinent og ikke blot som et område af verden, der er bolig for henholdsvis *”østgoterne og vestgoterne, vandalerne, lombarderne, og så videre, såvel som resterne af det gamle romerrige”*. Der er ikke noget, der tyder på, at Steiner her mener en art politisk, retlig eller økonomisk sammenslutning. I ovenstående citat er det tydeligt, at Steiner anså, at først må mennesker som de omtalte findes, først dernæst er der en chance for at etablere sunde og holdbare institutioner.

4: Institution eller menneske

”Europa er som en cykel – den er nødt til hele tiden at bevæge sig fremad, ellers vælter den”
– citat tilskrevet Walter Hallstein,
EF-Kommissionens første formand[8, side 1]

*

4.1: Gamle og faste strukturer kontra etisk individualisme

Med det førnævnte citat af Rudolf Steiner om institutionerne i erindring vil vi nu se på en udtalelse fra DR’s TV-Avis den 27. oktober 2004 kl. 21. Studiebidragets forfatter fandt dengang udtalelsen så påfaldende, at den blev skrevet ned. Daværende kandidat til posten som formand for EU-Kommissionen, José Barroso, sagde følgende til journalist Mette Fugl: *”Det vigtigste nu må være at forbinde folk med de europæiske institutioner.”* Barroso fik som bekendt posten. Hans tankegang kan vanskeligt siges at harmonere med Steiners synspunkter. Skal der overhovedet være stor-institutioner til, er det så ikke dem, der bør forbinde sig med folket og ikke vice versa? Hvad er det for viden, hvad er det for mennesker og dermed åndsstrømninger, der har forment EU?

Læsere opfordres til at gøre sine egne vurderinger i det følgende, som med alt det øvrige: Undertegnede øjner ikke, at EU skulle udgøre nogen undtagelse fra følgende passage i et af tre foredrag, som Rudolf Steiner holdt i 1920. De har på engelsk fået fællestitlen 'Roman Catholicism'. [38] Passagen er fra det andet foredrag. Den første sætning inddrager ikke det romersk-katolske, men udtrykker sig på generel måde om institutioner, der er gennemstrømmet af en bestemt ånd:

"En institution, der er gennemstrømmet med en bestemt ånd i sin sjæl, kan kun kæmpe for fortiden, hvis den skal opretholde sig selv som institution. At kræve af den katolske kirke at den skulle kæmpe for fremtiden ville være en dumhed, for en institution, der bærer ånden fra den fjerde efteratlantiske periode, kan umuligt bære ånden fra den femte. Hvad den katolske kirke er blevet, hvad der har spredt sig over hele den civiliserede verden som den katolske kirkes form, og som har sit andet aspekt i romerretten og abstraktheden i hele den latinske kultur, alt dét tilhører den fjerde kulturepoke. Og den katolske kirkes form har gennemstrømmet hele civilisationen langt mere, end mennesker tror. Monarkierne var i deres struktur latinsk-katolske institutioner på bunden, selv hvis de var protestantiske.

I den fjerde epoke var det nødvendigt, at mennesker var organiserede i overensstemmelse med abstrakte principper, og at bestemte hierarkiske bestemmelser skulle forme organisationens basis. Men hvad der må komme som den femte efteratlantiske epokes ånd, som vi forsøger at kultivere gennem åndsvidenskab, påkræver ikke en så fast struktur og behøver ikke en struktur organiseret efter abstrakte principper. Det kræver et sådant forhold mellem et menneske og et andet, som er karakteriseret i min [bog] 'Philosophy of Spiritual Activity' [39] som 'etisk individualisme'. Hvad den bog har at sige om emnet etik, står i samme kontrast til den sociale struktur, der er fostret af den romersk-katolske kirke, som åndsvidenskab i sidste instans står i forhold til romersk-katolsk teologi."

For at undgå det tidligere antydede *synarkis* retardering af begreberne *frihed, lighed og broderskab* er det netop helt afgørende at udtænke præciseringer af broderskabsbegrebet. Storindustriens lukkede, elitære sammenslutninger (og okkulte broderskaber, der opererer med forældede strømninger) er også broderskaber. Men det er ikke just den slags broderskab, verden behøver. Disse broderskaber gør alt, hvad de kan, for at dræne begrebet broderskab for sandt åndeligt indhold. Dræningen foregår med religion, merkantilisme, finansliv, retsliv og politik som stjalne værktøjer. Og den foregår ved at skabe skyggeagtige, drømmeagtige fællesskabsoplevelser, -opfattelser, -begreber og -institutioner. Disse fællesskaber bliver gruppeegoistiske, hvorved individerne – både inden for og uden for dem – i realiteten bliver ufrie.

Et menneskes autoritet består i de valg, det selv træffer. Hvilken anden etisk klausul kan her være andet end etisk individualisme, hvis den ikke skal være dogmatisk?

*

4.2: 'Vi' bør defineres: fra gruppeinerti til gruppeegoisme

"Vi skal samarbejde" ... Om mangt og meget er det godt og vigtigt at samarbejde, ja. Et 'vi' skal dog altid defineres. – Kan den enkelte gøre sig gældende? Når den enkelte dårligt lyttes til, bliver dem, der har definitionsmagten til at definere broderskabet, til tyranner, idet de kalder individualisme for egoisme. *Etisk, solidarisk individualisme* er derfor en grundmaksime for det frie menneske.

Den stadige strøm af love og regler fra såvel EU som nationalt hold udgør et af de store symptomer på gruppeinerti, der har udviklet – eller indviklet – sig til gruppeegoisme, blot to forskellige steder fra. Meget ofte står EU, i større eller mindre grad, bag de nationale regler.

Sammenfatninger over EU's ageren som union over for omverdenen er det særligt svært at finde i de konventionelle medier, men i mit studiebidrag 'Nationalitet, individ og EU' [40] indgår en liste med visse eksempler. Et vanvidsforført folk såvel som en stat kan gøre megen ulykke, og i et statsapparat kan der gå inflation i såvel lovgivningstrangen som gruppeegoismen. Det er så logisk, at det næsten bliver banalt og retorisk at sige, men det er vel indlysende, at en stadigt mere statslignende sammenslutning af (del?)stater kan gøre desto mere ulykke.

Begge kan også gøre meget *godt*: I den store union kan repræsentanter holde hinanden i ave på tættere måde, og det enkelte folk kan for sin del gøre godt ved sin egen indsats og eksemplets inspiration for andre. Maskespillet i nationalstatens parlamentarisme er rigeligt slem. Med storstaten fortyndes i des endnu større grad den enkeltes mulighed for at bidrage til at definere, hvad 'det gode' overhovedet er.

*

4.3: Kristi sande hemmelighed sløret og dogmer indført

Rudolf Steiner identificerede problemet med lovgivnings-inertien og dennes åndelige betydning i et af sine foredrag om romersk katolicisme:

"Hvad kirken mere og mere arbejdede for, var, at mennesket ikke skulle nå til en sand forståelse af dets forhold til Kristus. Vi kan sige det sådan, kære venner, at udviklingen i de vestlige kirker reelt består i at trække et tættere og tættere slør hen over Kristi sande hemmelighed. Ser I, grundlæggende er alle institutioner bygget på ydre abstraktioner. Når en stat er ung, har den få love, og mennesker er relativt ubundne af dem. Jo længere en stat eksisterer, og i særdeleshed jo længere tid de forskellige partier i staten anstiller deres kloge argumenter, jo flere love laves der, indtil ingen længere ved, hvor man selv er, for der er ikke længere kun én lov, men alt er sammenfiltret i sammenflettede loves netmasker, som man har de største vanskeligheder ved at befri sig fra. Dette er også tilfældet med kirkerne; når en kirke begynder at bevæge sig ud i verden, har den forholdsvis få dogmer, men mennesker må have noget at give sig til, og ligesom statsmanden altid laver love, så kreerer kirkeherrer flere og flere dogmer, indtil alting bliver dogmer – dogmer konsolideres." [38, 3. foredrag]

I EU ser vi det i dogmerne om konkurrence, prisstabilitet, varernes frie bevægelighed (ofte på bekostning af miljø og sundhed), med mere. En god politiker er nu engang den, der målrettet og i tæt samarbejde med befolkningen arbejder på at overflødiggøre sig selv mest muligt som politiker. Hverken på nationalt eller EU-plan leves der op til dette – som hovedregel tværtimod. Og nyliberalisterne lukker øjnene, når det gælder retslig lighed mellem individer i industrien og de individer, der i talrige tilfælde udsættes for overgreb fra de førstnævnte. (Nogle af de hårdest overgrebne er i øvrigt småbønder og oprindelige folk i Afrika, Asien og Sydamerika). Lovgivningsinflation er stik imod Kristi grundprincip om, at vi mennesker nok skal finde ud af det *med hinanden* i det direkte mellem menneskelige; at love og regler må være lokalt aftalte *spilleregler*. I ensretningens firkantethed mistrives livet og dets utallige facetter og forudsætningsbestemte og situationsbestemte undtagelser. – Indtil mange nok udvikler sig hen til den erkendelse, må vågne mennesker muligvis være nødt til indimellem at "give kejseren, hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er," samtidig med at de arbejder på det nye.

*

4.4: Autoriteten i dig og næsten. Hohlenberg. Kristi Rige

Når det gælder det kirken, adskilt fra det politiske, kan man normalt nemmere skabe sig en balanceret relation mellem menneske og institution. Jeg vil dele et eksempel med læseren, som jeg finder er inspirerende for forholdet til institutioner, så længe de nu engang eksisterer: Den canadiske blackfoot-indianer Pablo Russell er åndelig rådgiver og arbejder blandt andet for at få kriminelle menneskeligt på fode igen.[41] Pablo kommer jævnligt til Europa og afholder foredrag med mere. For nylig fortalte han på et foredrag om, at han i Europa havde befundet sig ved en katolsk kirke sammen med en hvid kvinde, og da han trængte til at bede, gik han derind. Han havde brug for at lette sit hjerte over den arbejdsbyrde, han havde med foredrag, ceremonier og personlige konsultationer. Da han var færdig og var blevet lettet, opdagede han, at kvinden ikke var gået med ind. Da han kom ud, spurgte han hende hvorfor.

– ”Præster og kardinaler byggede den kirke,” svarede hun, og med tanke på hvor uhyggelige overgreb den kirkelige institution har begået, ikke mindst mod oprindelige folkeslag, væmmedes hun ved at gå derind, så hun blev ude. Hertil svarede Pablo: ”Fattige mennesker byggede kirken, ikke præster og kardinaler.” Pablo uddybede, at kirkerne er bygget så flot for at ære Gud, og at indianerne ikke ser på præsterne som autoriteter, de ser derimod på Jesus’ egne ord. Dét er skelneevne. Efter den dag begyndte kvinden at gå i kirke. Pablo beder langt oftest uden at gå i kirke – den åndelige verden skal nok høre en, hvis man er inderlig i sin bøn – men når man nu står lige foran en kirke, kan man jo lige så godt benytte sig af den... Vores Skaber er jo den samme. Nogle af de både praktisk og hjerteligt mest dedikerede i Europa er i øvrigt hans tjekkiske kursister, fortæller han. Han har spurgt dem, hvorfor de går så meget op i at lave mokkasiner og andre traditionelle indianske genstande – noget, han vel at mærke ikke opfordrer dem til. De svarer, at de har været under kommunistisk åg, og at de oplever, at den indianske åndelighed står for det modsatte, nemlig frihed.

Problemerne opstår, når *institutionen* de facto sættes højere end Gud, eller kirken anses, som om den er en autoritet. Hvad enten man ser den Europæiske Union som en autoritet eller ej, så er den det i den betydning og i det omfang, EU påvirker ens liv. Og det er unægtelig sværere at udøve samme sjælelig-åndelige forhold til det politiske felt, som man kan vælge at udøve over for den kirkebygning, der slet og ret er et bedehus. Et bedehus udsteder ikke love. Derimod påvirker den katolske institution EU (se især kapitel 6), hvilket dog ikke er dette studiebidrags hovedbudskab eller -tema. Hovedtemaet er den romersk-katolske *væsenskvalitet* i EU.

En ledende person for det antroposofiske arbejde i Danmark var i mange år Johannes Hohlenberg (1881-1960). På falko.nu kan man læse en affotografering af det antroposofiske tidsskrift *Vidar* fra 1929, hvori Hohlenberg bragte sit essay „Europas Forenede Stater“.[42] – Et uddrag:

”I Mellemeuropa har helt op til vore dage levet en rest af den tanke som i sin tid skabte det tysk-romerske kejserrige, nemlig tanken om en overnational enhed, som i sig indbefattede forskellige nationaliteter uden at tage parti for eller identificere sig med den ene eller den anden. Denne tanke var i det 19. århundrede trængt stærkt tilbage. Den vesteuropæiske nationale statsidé var trængt frem, for en stor del som en følge af Napoleons krige og hans tilintetgørelse af det tysk-romerske rige. I århundredets sidste tredjedel førte denne udvikling til oprettelsen af det preussisk-tyske kejserdømme som en art nationalstat efter vestligt mønster.”

Der er visse forskelle mellem EU, som det endnu er i skrivende stund, og et Europas Forenede Stater efter amerikansk model. Det er undertegnede klar over. Jeg ser dog også, at EU mere og mere nærmer sig en europæisk version af sidstnævnte – med nogle få forskelle. Der er tilmed tale om en indretning, hvis grundlov/traktat rummer bestemte politiske ideologier, hvorfor ”kamppladsens” muligheder for at gå andre veje er indskrænket. Hohlenberg skriver senere i *Vidar* om Europas Forenede Stater:

”Som man ser er den egentlige vanskelighed i Europa herved ikke løst men i grunden blot ignoreret. Den enkelte stats ordning af sine kulturelle forhold overlades til den selv, det vil sige der gøres intet forsøg på at frigøre åndslivet fra den politiske magts tvang. Nødvendigheden heraf erkendes slet ikke. Samfundet organiseres udfra økonomiske interesser. I den ovenfor omtalte artikel i Sunday Dispatch nævner [den engelske statsmand James Ramsay] MacDonald, som noget der om ti år vil være virkeliggjort, en deling af verden i store økonomiske felter, der ledes af mægtige koncerner, som ikke kender andre grænser end markeder. Han mener altså i modsætning til Coudenhove-Kalergi, at det økonomiske liv vil være stærkt nok til selv at sprænge sine bånd. Den politiske sammenslutning kommer for ham i anden række. Men ingen af dem har øje for det der for det europæiske menneske er hovedsagen, den kulturelle frigørelse. Enten Europa organiseres udfra økonomiske eller politiske synspunkter, så bliver resultatet i begge tilfælde, for det store flertal af menneskene, en trældom, som trods sine tilsyneladende blidere former vil blive mere effektiv end nogen som verden tidligere har set. De ledende vil få en magt der langt overgår hvad nogen fortidens suveræn har besiddet. Ligesom Wilsons «Nationernes selvbestemmelse» i praxis blev deres undertrykkelse i en grad som aldrig før, vil den paneuropæiske union og «Europas forenede stater» kunde blive signalet til en permanent krigstilstand, der ganske vist ikke vil leve sig ud som de hidtidige krige mellem stater men som indre borgerkrige mellem nationaliteter og klasser. MacDonald har selv en anelse herom og udtaler det således: «Løsenet fra 1918: Nationernes selvbestemmelsesret vil blive afløst af det endnu vigtigere: Individernes selvbestemmelsesret». Hvis man i et sådant udtryk vil se andet end et intetsigende politisk slagord, kan det kun betyde dette: Åndslivets, det kulturelle livs frigørelse fra det politiske.”

Der er ganske mange eksempler på, at EU blander sig i landenes åndsliv og søger at lede det i bestemte retninger, ikke mindst i uddannelsessektoren – se kapitel 6. Om Kristi ord *”mit rige er ikke af denne verden”* sagde Steiner i sit sidste ‘imperialismeforedrag’ noget, som bringer os tilbage til Manis intention fra nærværende studiebidrags kapitel 2. Man kan jo nemlig ikke sætte lighedstegn mellem på den ene side stater (læs: nationalstater) og imperier (såsom EU) og på den anden side fuldt mellemmenneskelige eller mellemfolkelige organisationer. Nationalstater rummer for deres del hver deres folkeslag plus minoriteter, og EU vil stadig både være geografisk afgrænset og stående i forhold til andre stormagter – også hvis unionens nationalstater helt blev udfaset, og et etnisk potpourri opstod i amerikansk omfang. Mellemmenneskelige grupper og organisationer kan udmærket skabes på tværs af folkesjæle på andre måder ud fra ganske andre tankesæt end såvel nationalstaternes som EU’s.

Den 22. februar 1920 – i det sidste af sine tre imperialismeforedrag [15] – sagde Steiner følgende om Kristi rige: *”Hverken en kirke i det ydre eller en stat i det ydre kan virkeliggøre dette rige, og det kan et imperium for den økonomiske sfære heller ikke. Det eneste, der kan bringe dette rige til virkelighed, er viljen hos det enkelte menneske, der lever i en uafhængig ånds- og kultursfære.”* – Jeg bifalder, hvis læseren mediterer over, hvorvidt EU-staten er en undtagelse fra dette. Til meditationen kan man eventuelt supplere med mit studiebidrag ‘Nationalitet, individ og EU’, og derudover kan det kun anbefales, at man i det hele taget orienterer sig i dagligdagen fra et bredt udsnit af medier; noget, som Steiner konkret opfordrede sine antroposofiske elever til for at se tidens symptomer fra flest mulige vinkler.

Det nytter ikke at se ensidigt på, at EU er en (potentiel) erstatning for nationalstaten, hvis heller ikke EU lever op til ovenstående. Nogle vil måske argumentere: *”Men med EU er vi dog nået et langt stykke – den lader jo nationalstaterne stå for fald, og dem vil vi jo af med. Resten må vi ordne undervejs eller bagefter.”*

– Men for det første: Hvis vi er enige om, at sand enhed kun kan opnås gennem frie viljer, og det er vi forhåbentlig, vil EU’s integrationsproces med alle dens fortielser, løgne og betvingelser så ikke uundgåeligt føre til ufred? – For det andet: Steiner talte for lighed i menneskenes

demokratiske retsliv. Individets stilling er i EU så udemokratisk stillet, og EU's imperialistiske parløb med USA er (med pletvise undtagelser) så etableret, at vi må gå helt andre veje, nemlig nedefra, via de enkelte mennesker. I sine imperialismeforedrag talte Steiner om den angloamerikanske imperialisme. USA's regering og efterretningstjenesten CIA var fra tidlig start netop aktiv i skabelsen af EF/EU, og den imperialisme, de skabte, er lige så ahrimansk som at knytte magtfulde enhedsstater til hvert enkelt folkeslag (blodet). Det andet spørgsmål, når vi taler om EU, er derfor: Én ahrimanisme er vel ikke bedre end en anden? Vel særligt ikke, når der er en helt tredje vej at gå, nemlig tregrening og andre nære forandringer skabt nedefra, bid for bid?

Idéen om indefra at reformere EU eller andre store, magtfulde foretagender er forståelig og velmenende, men som Steiner flere gange påpegede, kommer de sociale fremskridt ikke an på, om noget er velmenende, men på om de pågældende (i kærlighed fremkomne) idéer har rod i de sociale/ydre samt sjælelig-åndelige realiteter. Og realiteten er, at vi bag EU's kulisser har okkulte forvaltnings- og modstandskræfter, som har tusinder af års erfaring med at forvalte, præge og manipulere. Vi vil i alvorlig grad udskyde – måske helt blokere – det sociale fremskridt, hvis vi i dette regi forsøger at "ordne resten undervejs eller bagefter".

*

4.5: Monnets og Joseph de Maistres mistro til individet

En af de mest centrale og kendteste EF-faddere, katolikken Jean Monnet, beskrives i Andreas Brachers antroposofisk funderede bog 'Europa im amerikanischen Weltsystem' (Perseus Verlag Basel, 2001). Bogafsnittet «Institutionen sind wichtiger als Menschen» er betegnende for dette studiebidrags tema og er gengivet i det antroposofiske månedsskrift Der Europäer nr. 5/1998. Hele nummeret er lagt på internettet som en pdf-fil.[43] Med et *vielen Dank* til Andreas Bracher og Der Europäer slutter vi dette kapitel på falko.nu med en oversættelse af hele bogafsnittet:

«Institutioner er vigtigere end mennesker»

Monnet lod sig gerne omtale som »demokrat«. Monnet fandt, at dét at kunne betegne en politiker som »demokratisk« var at ære denne. »Demokratisk« var for ham en verdensanskuelse – og ikke bestemte politiske procedurer – i det konglomerat af verdensanskuelser, som man i dag gerne betegner som »vestligt«. Monnet har faktisk haft et temmelig stort antal politiske embeder, men er ikke blevet valgt til nogen af dem. Da han endelig selv oprettede og udviklede institutioner i Europa, blev det på baggrund af hans forståelse af demokratibegrebet, der dermed i sidste ende blev betydningsløst. Ethvert menneske begynder verden forfra. Kun institutioner bliver klogere, idet de oplagrer den kollektive erfaring, og af den erfaring og klogskab vil menneskene, som er underlagt de samme love, gradvist konstatere, at ikke deres natur, men deres adfærd ændrer sig.¹ Hvad der viser sig både i dette og mange lignende af Monnets udsagn, er en principiel mistro til individet, og derved tager han parti for institutionerne som de egentlige verdenshistoriske individualiteter. "Institutioner er, som jeg allerede har sagt, vigtigere end mennesker", skriver han i sine erindringer – og det har han faktisk sagt igen og igen.² For Monnet er troen på institutionerne blevet en erstatning for en spirituel verdensanskuelse. Han mener i institutionerne at have fundet en videreudvikling, som stammer fra reinkarnationsloven. Han har søgt efter udødelighed i institutioner: Om en ven har han sagt, at han var klog nok til at efterlade noget vedvarende efter sin død: en institution. Denne type religion har også præget hans holdning til de europæiske institutioner. Det synes at have været hans ambition at gøre institutionerne så vedvarende og uomstødelige som muligt: "storlåede bygninger", som formår at trodse enhver modstræbende bevægelse bestående af enkeltindivider.

Institutionerne har deres betydning og berettigelse som organ for en fælles ageren. Som sådan er det dens skæbne at dø, når den impuls, der har nærret den, er udtømt. I Monnets institutionsforståelse ligger derimod faren i at skabe impulser eller bevare dem, som egentlig ikke bliver båret af eller ikke bliver ønsket af individerne, men påtvunget dem.

Monnets fremgangsmåde med at opbygge Europa var med tricks at fravriste hidtil ukendte institutioner deres virkelighed og så – i det øjeblik institutionen var der fysisk – at bringe ånden ind i dem, som så kunne fylde dem ud. Denne ånd var til syvende og sidst sådan én, som med en vis konsekvens svarede til målet med institutionalismen: den katolske kirkes ånd. Monnets mistro til individet er egentlig en forvandlet katolsk impuls. Der er den erkendelse, at al individuel forfængelighed, er forspillet til en tilbagevenden til kirkens skød – alle institutioners institution. Monnet stammede fra et miljø, hvor kvinderne var strengt katolske, og mændene var anti-klerikale. Også hans egen hustru skulle have været meget katolsk, og hans ældre søster havde en betydningsfuld stilling i en katolsk lægmandsforening. Monnet selv skulle være blottet for interesse for religion, men erklærede sin beundring for den 2000 år gamle kirkelige tradition som institution. I sin egen ærgerrighed som skaber af institutioner må han forekomme at stå som et forbillede for den.³ Med denne tilnærmelse til kirken har Monnet også knyttet forbindelse til to hovedkilder, som giver næring til den europæiske forening: den politisk-økonomiske strømning fra amerikanske frimurere og fra den åndelige fra Vatikanet.⁴

Monnets institutionelle teknik bestod i at knytte forbindelse mellem økonomi og politik. De myndigheder, der blev sat i værk til at forvalte specifikke økonomiske områder, skulle ved en egen dynamik udvikle sig til en politisk storinstitution. Monnet forventede, at det afgørende skridt var møntunionen, som han propagerede for fra 1958. Han troede, at dens følgevirkninger måtte føre til en fuldgyldig politisk union.⁵ Dette nære samarbejde og blandingen af økonomi og politik modsiger ikke kun den klassiske liberale statsforståelse, men også principperne i tregreningen, der kræver en egen lovgivning for udvikling af disse sfærer. Mange udsagn peger tydeligvis på, at Monnet så Europa som et mønsterværdigt eksempel på at gøre en avanceret økonomisk udvikling mulig. Det kan være grunden til, at man også i dag får indtryk af, at retten er fuldkommen underlagt økonomiens krav – virkelige eller sandsynlige – og bliver tilpasset vilkårligt.

Måske kan man forklare Monnets institutionalisme med den stemning, der var i Europa efter krigen. To europæiske krige inden for 30 år havde efterladt træthed, udmattelse og pessimisme. Det kan være, at denne stemning endda berettigede til at mure sig inde i institutioner for i det mindste at have lidt ro. Men man kan ikke antage, at denne stemning også kunne tjene som redskaber til oprud og virkelig produktiv udvikling af fremtiden.

1 François Duchêne: Jean Monnet – the First Statesman of Interdependence, New York/London 1994, side 401.

2 Jean Monnet: Erinnerungen eines Europäers (med forord af Helmut Schmidt), München 1980, side 596.

3 Se tillige Duchêne, side 56.

4 Om den katolske impuls' indflydelse i Europa: se Thomas Meyer, Ludwig Polzer-Hoditz, side 493ff.

5 Duchêne, side 312.

Andreas Bracher udså sig foroven denne essens af Monnets verdenssyn: ”Ethvert menneske begynder verden forfra. Kun institutioner bliver klogere, idet de oplagrer den kollektive erfaring, og af den erfaring og klogskab vil menneskene, som er underlagt de samme love, gradvist konstatere, at ikke deres natur, men deres adfærd ændrer sig.” – Man forstår for så vidt sætningen, men den modsiger sig selv. En institution kan ikke være klog, for den har lige så lidt bevidsthed som en hjulkapsel eller et fiskenet. Kun konkrete mennesker (og på deres egen måde

andre levende væsener) kan have bevidsthed. På den ene side er sætningens tese, at ethvert menneske begynder verden forfra, på den anden side indrømmes det, at menneskers adfærd gennem kultivering kan ændre sig.

Det er sandt, at hver af os begynder verden forfra, men dette er kun halvt sandt i og med de foregående inkarnationers oplagrede erfaringer, der medvirker som træk, tendenser og ubevidste impulser i personligheden. Halve sandheder kan være værre end hele løgne; hvis Monnets opfattelse af reinkarnation er en videreudvikling af reinkarnationsloven (jeg vil sige reinkarnations*principet*), så er denne videreudvikling vildfaren og tom. Dette bør ikke undre, når vi har at gøre med en mand, der stod i en religion, der fornægter den ånd, som i det mindste i sit ”nedre” led udgør det, som overhovedet skal reinkarnere – og som overhovedet har et formål med at sende sjælen ind i et fysisk legeme på Jorden. Både Rudolf Steiner og andre store ånder har sagt det omtrent sådan, at det ”øvre” af den inkarnerede sjæl har en let berøring med det ”nedre” af ånden og således giver til ånden af livserfaringer, hvad ånden kan bruge. Ånden forholder sig til sjælen, sådan som sjælen forholder sig til kroppen og alle dennes erfaringer i det fysisk-sanselige jordeliv.

Visse fortalere for EU fremhæver, at ”masserne” ikke altid vil det, der er rigtigt og sundt. Det er jeg enig i. Synspunktet er ikke mindst fremherskende i Tyskland, der havde grumme erfaringer med en demokratisk valgt herre ved navn Adolf Hitler. – Men hvem skal definere, hvad der er rigtigt og sundt? At ville EU med den begrundelse, at menneskemasserne ikke altid vil det sunde eller blot ikke ”det bedst muliges kunst” er selvmodsigende, fordi den nødvendigvis forudsætter, at nogle har mere definitionsret og dermed definitionsmagt end andre. Altså er vi tilbage i det tyranni, man siger, at man vil undgå. Der er simpelthen ikke anden vej at gå til et sundt samfund end til stadighed oplyste, inkluderende indretninger, hvori alle enkelte kan gøre sig gældende. Det er bare ikke det, visse personer ønsker. De har det, vi kan kalde driften efter at forvalte andre. Temaet berøres andre steder i dette studiebidrag, men et enkelt konkret eksempel er det følgende:

Gert Sørensen, dr.phil., lektor på Romansk Institut ved KU, skrev i 2003 bogen ’Kairos – Træk af humanisme og posthumanisme i italiensk kultur’ (Museum Tusulanums Forlag, Københavns Universitet). Side 153 belyser: ”*Kritikken af demokratiet har for [Domenico] Fisichella en antropologisk dimension og „angår dets grundlæggende optimistiske træk“.* Den første eksponent for denne kritik var Joseph de Maistre, der fra sit traditionalistiske standpunkt vendte sig imod Rousseau, der i indledningen til *Du contrat social (1792)* skrev, at „mennesket er født frit“, hvorfor slaveriet var en tilfældig historisk konjunktur, der kunne overvindes. De Maistres svar var, at mennesket overladt til sig selv var alt for ondt til at være frit, hvorfor slaveriet altid har været en naturlig betingelse for store dele af menneskeheden frem til kristendommens indførelse.” – Fisichella var førende intellektuel i partiet *Alleanza Nazionale* (det tidligere nyfascistiske MSI).

Franske Joseph de Maistre (1753-1821) var i 1774 til 1790 frimurer i logen *Scottish Rite Masonic lodge* i Chambéry. (Kilder: en.wikipedia.org, en broderliste fra den nu nedlagte hjemmeside for frimurerne i Wien, m.fl.). Tillige blev Maistre (også ifølge da.wikipedia.org) angivelig uddannet af Jesuiterordenen, og han er begravet i Jesuiterkirken af de Hellige Martyrer, *Chiesa dei Santi Martiri*. – Igen ses to EU-strømninger repræsenteret. Efter den Franske Revolution blev Maistre en varm forsvarer for Jesuiterordenen, og han sammenlignede revolutionsånden med ordenens traditionelle fjender. Han var en af de fremmeste talsmænd for en kontrarevolutionær og autoritær konservatisme lige efter revolutionen. Maistre talte for at genoprette det absolutte monarki og for autoriteten til paven i både religiøse og politiske sager. Som Gert Sørensen påpeger: Maistre var ”den første eksponent” for den ovennævnte kritik af demokratiet. Man kan fundere over, hvor mange der mon sidenhen er blevet påvirket af denne kombinerede frimurers og jesuits tankesæt.

Om Monnets og Maistres mistillid til individet melder sig spørgsmålet: Hvem er *ikke* et individ? Den verdensberømte komikergruppe Monty Python fangede på genial måde denne pointe i filmen 'Life of Brian' (1979), hvor Brian siger til den store menneskeflok, der tror, han er Messias:

"Hør, I har fået det helt galt i halsen. I har ikke brug for at følge mig. I har ikke brug for at følge nogen som helst. I må tænke selv. I er allesammen individer!"

Menneskeflokken i kor: *"Ja, vi er allesammen individer!"*

Brian: *"I er alle sammen forskellige!"*

Menneskeflokken i kor: *"Ja, vi er alle sammen forskellige!"*

Én mand i flokken: *"Jeg er ikke."*

En af de andre mænd i flokken til manden: *"Shhh!"*

– Den umulige og selvmodsigende absurditet i bemærkningen "jeg er ikke" er så tyk, at den bliver befriende tydelig. Den er et oplagt meditationstema, hvad angår EU og andre forvalterforetagender.

Filmklippet er på YouTube:

Link til klippet: <https://www.youtube.com/watch?v=QereR0CViMY>

eller her: <https://www.youtube.com/watch?v=jVygqjyS4CA>

Studiebidraget fortsættes i del 2 (KLIK): <http://falko.nu/rs-rom2.html>

NOTER:

- [1] <http://www.consilium.europa.eu/press/photographic-library?command=PIC&pic=77&bid=130&lang=en&rubrique=825&dateEvent=29/10/2004>
- [2] <http://www.consilium.europa.eu/press/photographic-library?command=PIC&pic=37&bid=130&lang=da&rubrique=825&dateEvent=29/10/2004>
- [3] <http://falko.nu/rs-3.html>
- [4] red. Otto Steen Due og Jacob Isager, udgivet af tidsskriftet Sfinx, 1993.
- [5] Daily Telegraphs onlineudgave 30. maj 2001 – <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/belgium/1332231/Prodi-urges-Brussels-to-tighten-grip-on-the-euro.html>
- [6] På filmoptagelse: <http://www.youtube.com/watch?v=c2Ralocq9uE> og her i avisgengivelse: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/1557143/Barroso-hails-the-European-empire.html>
- [7] http://en.wikipedia.org/wiki/Charlemagne_Prize
- [8] 2006. Udgivet 2007 af Boca Raton, Florida, USA; Dissertation.com. <http://www.dissertation.com/book.php?method=isbn&book=1581123698> / Afhandlingens første 16 sider: <http://www.bookpump.com/dps/pdf-b/1123698b.pdf> / Flere udvalgte sider: <http://google.dk/books?id=wNb4RDXdEt4C>
- [9] <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/1356047/Euro-federalists-financed-by-US-spy-chiefs.html> (særligt sidste del: *"The [amerikanske] State Department also played a role. A memo from the European section, dated June 11, 1965, advises the vice-president of the European Economic Community, Robert Marjolin, to pursue monetary union by stealth. It recommends suppressing debate until the point at which "adoption of such proposals would become virtually inescapable".*") ... 'by stealth' betyder 'i smug' # http://news.bbc.co.uk/2/hi/in_depth/uk/2000/uk_confidential/1094207.stm # Aktuelt foregår forhandlingerne om handels- og investeringsunionen TTIP mellem EU og USA under udstrakt hemmelighed. Dog har særligt erhvervslivets "tunge drenge" adgang til forhandlingerne.
- [10] Newsweek International, November 1998 - February 1999. Temanummer om euroen. På side 6-7 vises en tidslinje over udviklingen af idéen om en fælles mønt.
- [11] Ni foredrag holdt i Dornach fra 18. oktober til og med 3. november 1918. GA 185. Oversigt over og links til alle foredragene: <http://www.rsarchive.org/Lectures/GA/index.php?ga=GA0185>
- [12] Eksempler: <http://wn7.rsarchive.org/Lectures/GA235/English/RSP1972/19240316p01.html>
<http://wn7.rsarchive.org/Lectures/GA240/English/RSP1971/19240409p01.html>
<http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA240/English/RSP1971/19240719p01.html>

<http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA240/English/RSP1975/19240814v01.html>

<http://wn7.rsarchive.org/Lectures/GA240/English/RSP1975/19240827p01.html>

[13] <http://wn7.rsarchive.org/Lectures/GA239/English/RSP1973/19240612a01.html>

[14] <http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA238/English/APC1957/19240910a01.html>

[15] Ideas for a New Europe – Crisis and Opportunity for the West. Syv foredrag givet i Dornach mellem 12. december 1919 og 22. februar 1922. Rudolf Steiner Press, Sussex, 1992. Det er foredrag hentet fra GA 194 og, for de tre imperialismeforedrags vedkommende, GA 196.

What is necessary in these urgent times, SteinerBooks, Massachusetts, 2010. På tysk: Geistige und soziale Wandlungen in der Menschheitsentwicklung, Rudolf Steiner Verlag, Dornach, 1992. GA 196.

De syv foredrag i Ideas for a New Europe er disse, her dog i en anden oversættelse, og de tre sidste foredrag/links er imperialismeforedragene:

1: <http://wn.rsarchive.org/GA/GA0194/19191212p01.html>

2: <http://wn.rsarchive.org/GA/GA0194/19191213p01.html>

3: <http://wn.rsarchive.org/GA/GA0194/19191214p01.html>

4: <http://wn.rsarchive.org/GA/GA0194/19191215p01.html>

5: <http://wn.rsarchive.org/GA/GA0196/19200220p01.html>

6: <http://wn.rsarchive.org/GA/GA0196/19200221p01.html>

7: <http://wn.rsarchive.org/GA/GA0196/19200222p01.html>

[16] 13. foredrag i 'Bidrag til forståelse af Golgata-mysteriet' (GA 175). Foredragsrække afholdt i Berlin.

[17] 15. foredrag i 'Bidrag til forståelse af Golgata-mysteriet' (GA 175). Foredragsrække afholdt i Berlin.

[18] <http://file.wikileaks.org/file/bilderberg-meetings-report-1955.pdf> (i andet afsnit i kapitlet 'V. European Unity' på side 7; "A European speaker expressed concern about the need to achieve a common currency, and indicated that in his view this necessarily implied the creation of a central political authority.").

[19] http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication6142_en.pdf eller her: <http://aei.pitt.edu/1002/> (klik på pdf-linket på netsiden) (side 26, punkt B).

[20] Fra Munksgaards Fremmedordbog: ● presbyter: menighedsforstander i den første kristne kirke. ● presbyterianer: tilhænger af presbyterianismen. ● presbyterianisme: kristen sekt, især i England, som vil have kirken styret af presbytere og ikke af biskopper. ● presbyteriansk: vedr. presbyterianisme.

[21] "Acting together, the European Union and the United States can be a formidable force for good in the world. Our aim should be an effective and balanced partnership with the USA. This is an additional reason for the EU to build up further its capabilities and increase its coherence." Fra: A Secure Europe in a Better World. European Security Strategy, Brussels 12 December 2003. Det anbefales at læse hele doktrinen, men citatet er fra side 42:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/QC7809568ENC.pdf eller side 13 i denne udgave: <https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/78367.pdf>

[22] Inner Impulses of Evolution: Atlantean Impulses in the Mexican Mysteries. The Problem of Natural Urges and Impulses, The Problem of Death. Dornach, 24. september 1916, fra GA 171; <http://wn.rsarchive.org/GA/GA0171/19160924p01.html>

[23] Düsseldorf, 15. juni 1915, GA 159; <http://wn.rsarchive.org/Lectures/19150615p01.html>

[24] På dansk: Wladimir Solovjov: Kort fortælling om Antikrist, Brage, 1984. På norsk: Vladimir Solovjov: En kort fortelling om Antikrist, Ex Libris A/S, 1984.

[25] <http://southerncrossreview.org/85/steiner-class7.html>

– og på tysk: <http://fvn-rs.net/PDF/GA/GA270a/GA270a-146.html> samt den følgende side:

<http://fvn-rs.net/PDF/GA/GA270a/GA270a-147.html>

Hele den tyske passage:

"– man darf nicht vergessen, daß jetzt von maßgebenden Persönlichkeiten etwa das Folgende gesprochen wird. Von maßgebenden Persönlichkeiten wird gesagt: Diejenigen, welche das Prinzip der römischen Kirche vertreten, werden alles daransetzen, in der nächsten Zeit die einzelnen Staaten des ehemaligen Deutschen Reiches selbständig zu machen und aus denselbständigen Staaten, mit Ausschließung – ich erzähle nur – der Vorherrschaft von Preußen, wieder aufzurichten das Heilige Römische Reich Deutscher Nation, das sich selbstverständlich, wenn es von so hervorragender Seite aufgerichtet wird, in seiner Macht über die umliegenden Nachbargebiete erstrecken wird. Denn – sosagen die betreffenden Leute – wir haben es nötig, auf diesem Wege die allergefährlichsten, allerschlimmsten Bewegungen, die es heute gibt, mit Stumpf und Stiel auszurotten. Und – so fügen diese Leute dazu – wenn es nicht gelingen sollte, das Heilige Römische Reich Deutscher Nation aufzurichten, und es wird gelingen – so sagen die Leute –, wenn es nicht gelingen sollte, so werden wir andere Mittelfinden, die widerstrebendsten, die gefährlichsten Bewegungen der Gegenwart mit Stumpf und Stiel auszurotten, und das sind die anthroposophische Bewegung und die Bewegung zur religiösen Erneuerung.

Ich zitiere Ihnen fast wörtlich. Und Sie sollen sehen, daß die Worte, die ich von Zeit zu Zeit immer spreche – daß die Schwierigkeiten nicht kleiner werden, sondern mit jeder Woche größer –, daß diese Worte durchaus auf einem festen Untergrunde erbaut sind. Ich möchte sie gerade heute zu Herzen derjenigen bringen, die aus ihrem Herzensernste heraus sich zur Mitgliedschaft dieser Schule bekennen. Nur wenn wir aus solchem vollen Ernste heraus Mitglieder der Schule sind, aber auseinem aktiven Ernste heraus, werden wir den Fels errichten können, den wir nötig haben, wenn wir durch die Schwierigkeiten der Zukunft hindurchwollen.

Sie sehen aber daraus, daß tatsächlich gewichtiger von den Gegnern genommen wird Anthroposophie – denn die religiöse Erneuerung ist ja nur ein Zweig von ihr –, daß gewichtiger genommen wird Anthroposophie von den Gegnern als von vielen derjenigen, die innerhalb der Mitgliedschaft leben. Denn wenn man heute erfahren kann, daß das im Jahre 1806 untergegangene Heilige Römische Reich Deutscher Nation wieder aufgerichtet werden soll, um solch eine Bewegung wegzuschaffen, so bedeutet das doch, daß man die Sache sehr ernst nimmt. Es handelt sich bei einer Bewegung, die im Geiste gründet, nicht, wahrhaftig nicht darum, meine lieben Freunde, wieviel Mitglieder sie zählt, sondern es handelt sich darum, welche Kraft ihr

innewohnt gerade aus der geistigen Welt heraus. Das sehen die Gegner, daß ihr eine starke Kraft innewohnt; deshalb wählen sie nicht leichte, sondern wählen scharfe und starke Mittel.”

[26] Nummer 12, august-september 2012; http://www.lochmann-verlag.com/no_88_esm-fiskalpakt.pdf

[27] Merkels udtalelse og Finanspagtens grundlag er blevet medieomtalt flere steder, dog ikke så meget, som man måske kunne ønske. Et af medierne var Djøf-bladet 21. marts 2012 med denne artikel af Troels Hegger: ‘Tyske principper skal styre Europas økonomi’;
<http://www.djoefbladet.dk/blad/2012/06/tyske-principper-skal-styre-europas--oe-konomi.aspx>

[28] Hele ‘Karma of Untruthfulness’ bind 1 (GA 173): <http://fvn-rs.net/PDF/GA/GA173.pdf> ... bind 2 (GA 174): <http://fvn-rs.net/PDF/GA/GA174.pdf>

[29] Problems of the Time (1). Sjette foredrag i: GA 181; A Sound Out-look for To-day and a Genuine Hope for the Future.
<http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA181/English/UNK1954/19180730p01.html>

[30] Roman Catholicism, tredje foredrag af tre, Dornach, 6. juni 1920. Fra GA 198.
<http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA/GA0198/19200606p01.html>

[31] Symptomatology of Recent Centuries. Andet foredrag af ni i: GA 185; From Symptom to Reality in Modern History. Dornach, 19. oktober 1918. På tysk: <http://fvn-rs.net/PDF/GA/GA185.pdf> (side 35-60) og på engelsk:
<http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA185/English/RSP1976/19181019p01.html>

[32] The Mechanistic, Eugenic and Hygienic Aspects of the Future. Tredje foredrag i: GA 186; The Challenge of the Times. Afholdt 1. december 1918.
<http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA186/English/AP1941/19181201p01.html>

[33] Die Geistigen Quellen Osteuropas und die künftigen Mysterien des Heiligen Gral, Philosophisch-Anthroposophischer Verlag am Goetheanum, Dornach, 1989. Engelsk udgave: The Spiritual Origins of Eastern Europe and the Future Mysteries of the Holy Grail, Temple Lodge Publishing, 1993. Information om bogen: http://www.templelodge.com/pages/viewbook.php?isbn_in=9780904693553 og her:
http://books.google.dk/books/about/The_Spiritual_Origins_of_Eastern_Europe.html?id=y3nDzXvcB8C&redir_esc=y

[34] The Relation Between the Deeper European Impulses and Those of the Present Day. Niende og sidste foredrag i: GA 185; From Symptom to Reality in Modern History. Dornach, 3. november 1918. På tysk: <http://fvn-rs.net/PDF/GA/GA185.pdf> (side 198-231) og på engelsk:
<http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA185/English/RSP1976/19181103p01.html>

[35] Spirit Cognition as a Basis for Action. Stuttgart, 30. december 1919. Falko har dette foredrag fra bogen ‘Freedom of Thought and Societal Forces’, Steiner Books, Anthroposophic Press, Massachusetts, USA, 2008. Er en oversættelse af ‘Gedankenfreiheit und soziale Kräfte’; en udgivelse fra 1985. GA 333. På tysk: <http://fvn-rs.net/PDF/GA/GA333.pdf> ... Om den engelske udgivelse: <https://steiner.presswarehouse.com/Books/BookDetail.aspx?productID=205533>

[36] Foredrag holdt i Dornach 8. februar 1920. Tolvte foredrag i foredragsrækken ‘Geistige und soziale Wandlungen in der Menschheitsentwicklung’, udgivet af Rudolf Steiner Verlag, Dornach, Schweiz, 1992. Udgivet på engelsk under titlen ‘What Is Necessary in These Urgent Times’ af SteinerBooks, Anthroposophic Press, Massachusetts, 2010. GA 196. På tysk: <http://fvn->

rs.net/PDF/GA/GA196.pdf (side 180-195) ... Om den engelske udgivelse:
<https://steiner.presswarehouse.com/Books/BookDetail.aspx?productID=272068>

[37] Foredragssække, GA-nummer og link er det samme som i [36]. Foredraget fra 15. februar 1920 er side 228-243.

[38] Tre foredrag holdt hhv. 30. maj, 3. juni og 6. juni i Dornach. Fra GA 198. Links til de engelsk-oversatte foredrag i rækkefølge:

1: <http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA/GA0198/19200530p01.html>

2: <http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA/GA0198/19200603p01.html>

3: <http://wn.rsarchive.org/Lectures/GA/GA0198/19200606p01.html>

[39] GA 4. Er i realiteten det samme som Steiners bog 'Frihedens Filosofi'. Det anbefales stærkt at læse og arbejde med bogen i dens papirform, men bogen er desuden lagt på internettet på tysk: <http://fvn-rs.net/PDF/GA/GA004.pdf> ... og i flere engelske oversættelser: <http://wn7.rsarchive.org/search=mode?query=philosophy+of+spiritual+activity&mode=title>

I særdeleshed denne Steiner-bog kan ikke læses med optimalt udbytte (eller sådan som forfatteren havde til hensigt) ved at springe frem og tilbage i bogen. Den er forfattet meget bevidst på at blive læst og gennemarbejdet kronologisk.

[40] <http://falko.nu/rs-nateu.html>

[41] Dansk hjemmeside for Pablo Russell: <http://pablorussell.dk/> ... International udgave: <http://pablorussell.com/> ... Pablo har i november 2014 udgivet bogen 'The Path of the Buffalo - Medicine Wheel' på forlaget ETNA Edition, ISBN 978-87-989526-1-9. For køb af bogen, kontakt Ulla på info[snabel-a]strandbokurser.dk

[42] <http://falko.nu/rs-jh.html>

[43] http://www.perseus.ch/PDF-Europaer/JG_02/Europaer_05_1998.pdf (side 3-4. Desuden anbefales det efterfølgende kapitel 'Monnet – ein Freund Deutschlands?' på side 4-6).

#